امان اللہ ارشد

بسم الله الرحمن الرحیم

اساں تاں مچ مچاپڑ وچ کھڑے ہیں
کوئی پاونڑ دھمال آوے تاں آوے

(سرائیکی غزلاں)

امان اللہ ارشدؔ

جھوک پبلشرز، دولت گیٹ ملتان

061-4511568-0308-7385765

کتاب داناں	:	دھمال
شاعر	:	امان اللہ ارشدؔ
ترتیب	:	احسان اعواݨ
کمپوزنگ	:	محمد عابد جاوید
ٹائٹل	:	شاہد دھریجہ، زبیر دھریجہ
چھاپہ خانہ	:	جھوک پرنٹرز، ملتان
سن اشاعت	:	نومبر 2014ء
مُل	:	-/400روپے

انتساب

انہاں سارے محبت کرݨ آلے

ہیجٹئیں دے ناں

جنہاں قدم قدم تے میڈا ساتھ ڈِتے تے میکوں کڈاہیں
کلہپے دا احساس نی تھیوݨ ڈِتا۔

خبر نہیں کتنے لوک ساڈی حیاتی کیتے دعائیں منگدن
اساں تاں ہیجٹئیں دا ڈھیر سارا اُدھار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

ارشدؔ

تندیر

نمبر شمار	عنوان	صفحہ نمبر
1	سراپا عجز شاعر — عزیز شاہد	10
2	ماہنٹوں مُٹھل — عاشق بزدار	12
3	سچے جذبات دا کھرا شاعر — اسلم خان گورمانی	13
4		14
5	ڈوجھا جنم — امان اللہ ارشد	15
6	خواب دی میکوں سمجھ نی آندی، اللہ، اللہ	17
7	لب تے لفظیں دا کال ہے مرشد	19
8	جسم توں ٹے جو تھی ؛ گن خستے پالیں دے	21
9	نگاہیں توں نکھیڑے نی کریندے	23
10	چپ چنگی نی کجھ کجھ رولے ہوون پے	25
11	اوساونڑ ہاسکیانی وس اجنڑ تئیں	27
12	وستی وستی ہوکا ڈیسوں ویسوں پئے	29
13	کجھ روہ نکتے کجھ تھل نکتے	31
14	اج کلھیپا ہے کل کلھیپا ہے	33
15	تیڈے آونڑ کوں دیر تھی ؛ گئی ہے	35
16	سوجھلیں دا ہے رہنڑا کال حویلیں وچ	37
17	اپنڑے نازک مزاج زخمیں کوں	39
18	زندگی کوں جو سکھ دی سنگت ڈے گیا	41
19	بن تیڈے اے سینے زوریاں کون کرے	43

20	مونجھ ودھ ودھ ودھیک تھی، گئی اے	45
21	توں سہہ سگیں نہ ساڑے دور تھی ونج	47
22	ساڈا الفظ لفظ درد و، ساڈی گال گال زخمی	49
23	اکھیں ساون تھیون بے شک، سوچاں تھل نہ تھیون	51
24	راہ منزل دی گمنا تھیندی پئی اے، شام تھیندی پئی اے	53
25	بول نہ ڈھول ایویں مجبوریاں ہوندین پیاں	55
26	درد سٹوانہ یار کندھیں کوں	57
27	ولھیٹ اپنے گناہیں ساریں دا بار مونڈھے تے چئی ودے ہیں	59
28	ساڈے خاب اساڈے وانگوں رُل گئے رولی تھلاں وچ	61
29	ایہو یاد اے تیڈے در تے اساں ہک وار آئے ہاسے	63
30	ہے نمائش دُھنواک چہریں دی	65
31	اونداشالا بخت رب ڈیوڑا کرے	67
32	دعائیں بے پناہیں وچ لتھی برسات ساون دی	69
33	تریہہ دی توہین نہ کر، تھل پیا ساوچ کے	71
34	ہے کیا تانگھ تے تس، طلب یاد آگئے	73
35	سانول نہ روز ایویں زُلفاں کھنڈاوٹیاں ہن	75
36	میڈے ڈکھ میں توں سُن جُلدا تے اپنے غم سُنا جُلدا	77
37	ایں طرا حویں دے گھر ٹنگئے ہوئے ہن	79
38	در بدر تھئے ہیں در نہیں لبھدے	81
39	ہُن تاں تھی گے زیان کیوں ڈیکھے	83
40	منہ توں مونجھ کوں نال ہنجھوں دے دھوون ڈانی آیا	85
41	پہلے وسدا تھل ڈیکھوں ہا	87
42	تیڈا اجھیڑا اگوارا تھی وی سگدے	89
43	زہر دی پیندے رہ گئے ہیسے	91

93	یقین رکھنڑا ہا بھانویں گمان رکھنڑا ہا	44
95	بہوں لمبا سفر ہے جان میڈی	45
97	تیکوں وقت وِسر دارہ وینڈے	46
99	ڈیکھ اُجڑ یئے ہوئے میڈے حال سیانے تھی گن	47
101	تیڈیں یادیں داولا میلہ لگے	48
103	ہنجھ دے موتی وینڈے واری ہدھ چھوڑ ئین	49
105	نویں چل کے او چال آوے تاں آوے	50
107	کتھاں اج کل محبت تھیندی پئی اے	51
109	ساڈے گھر وچ اندھارے ہن کیویں تھیسے	52
111	وس توں کائناں او دور تھیا ہوسے	53
113	اکھیاں کوں کیا خواب ڈکھائی گئیں رانجھنڑ وے	54
115	وسیئے تاں پھُل چُو دھاروں ہن ، بٹیا جائیداد کوئی کوئی ہے	55
117	سُنڈا توں گال کائنو ہی	56
119	اوندے چمکئے جو پیرے ہن گلی وچ	57
121	توں جو ہیں بھاویں اندھاریں تے ٹریئے وینڈے ہیں	58
123	دل دی دنیا مُکیسے ول ویسے	59
125	کتنا سوہنڑا ہے شہر کیوں ڈیکھاں	60
127	جڈاں کوئی بددعا نکلسے	61
129	کِتھ بہشتیں دی سیر چھندے ہیں	62
131	ولیکے راہ دے ڈیسن توٹے ولے ودے راہسوں	63
133	ول ہن ولا نگے تیڈے شہر دے	64
135	میڈے اندر ہے ڈر کیویں کریسے	65
137	سُدھ کائنی جو کیجھے راہ تے بنداٹُر داپے	66
139	خوامخواہ تاں مِٹھل نسے اَہدے	67

68	راہ تاں کوئی وی اسان کائناہا	141
69	میڈی دھڑکن جو دھک دا مچایا شور اندر ہے	143
70	وینجݨ دی چھوڑ ضد جلدی نہ کر بارش دا موسم ہے	145
71	ہݨ اکھیندیں جو کال نی رہ گئے	147
72	نہ خواب ہنجھ نہ سنگ سہیلی کھڑی رہی	149
73	میکوں تیں توں گلا تاں کجھ کائنی	151
74	ہنجھ پلکیں توں پار ٹُر پئی اے	153
75	ڈھیر بھریئے ہِن غم جھولی وچ	155
76	پھُلیں وچ وِھیٹے ہوئے خار کون ڈیہدا ہا	157
77	زندگی وی اوکھی ہے	159

بانہہ بیلی

ڈاکٹر سید شکیل احمد کاظمی ۔ ملک یٰسین باجوہ ۔ جام شکیل احمد سجاد آہٹہ ۔ صوفی نجیب اللہ نازشؔ
سید حبیب شاہ قاسم پور ۔ سید الطاف حسین شاہ ۔ احسان احمد خان (ایکسین محکمہ انہار)
ملک علی حیدر اعواݨ ۔ فدا حسین خان چانڈیہ ۔ جام عارف برڑہ ۔ رئیس محمد حسین (مدینہ منورہ)
نادر خان مزاری ۔ ملک عطا اللہ اعواݨ ۔ ملک الطاف باجوہ ۔ پروفیسر رفیق صدیقی
ایوب بلوچ ۔ محبوب تابش ۔ جام ہاشم برڑہ ۔ ملک شاہنواز باجوہ ۔ جام ایم ڈی گانگا
پروفیسر منیر ملک ۔ رازش لیاقت پوری ۔ حاجی عید احمد دھریجہ ۔ ایاز محمود دھریجہ ۔ رشید تبسم
سیف اللہ خان کورائی (انسپکٹر پنجاب پولیس) ۔ عبداللہ عامر دریشک ۔ جام عبدالقدوس آہٹہ
ڈاکٹر ظہور احمد اعواݨ ۔ ملک سعید احمد چنڑ ۔ رستم بلوچ ۔ امرت جوگی ۔ ارشد خامرؔ
ایاز احمد ایاز ۔ خانزادہ سجاد بلوچ ۔ ڈاکٹر ظہور احمد اعواݨ ۔ اظہر عروج ۔ شاہد سلیم کھاکھی
اخلاق احمد اخلاق ۔ زبیر دھریجہ ۔ عدنان ارشد ۔ شفقت نور پوری ۔ اعظم سیال ۔ راشد اعواݨ
تنویر ارشد اعواݨ ۔ سانول اعواݨ ۔ عاصم اعواݨ ۔ ہاشم اعواݨ ۔ باقر غزلاٹی ۔ احسن اعواݨ

سراپا عجز شاعر

انسانی قلب کوں اپݨے اندر دی مستور نارسائی دے ادراک سانگے ضروری ہے جو فن دیں تمام درگاہیں دے رستے یکجا کیتے ونجن تے شاعری ایں سلوک دے سلسلے وچ انسانی زندگی دا سب توں سوہݨا عمل ہے۔ شاعری حُسن ہے۔۔۔ تے حُسن ساڈی رُلی ہوئی کیفیت ہے۔ جیندی ڳول ساکوں جیوݨ دی جاڳ لیندی اے، شاعری سچ اے۔۔۔ تے سچ دا تجزیہ نئیں کیتا ونڄ سڳدا۔ اشیاء دے بارے فوری تجزیاتی رپورٹ ݙیوݨ آلا چیتا تاں چمٹا اے۔ تے چمٹے نال کولا تاں پکڑیا ونڄ سڳدے، شعلہ تاں ہتھیں نئیں آندا شعلے کوں تاں شُعلے دی لپک ای محسوس کر سڳدی اے۔

شاعری ہک اینجھا آرٹ اے جیندے وچ شاعر دے اندر وسدی ہوئی فطری تخلیقی ترنگ شاعر کوں بحیثیت فرد، اپݨے ماحول تے اپݨے زمانے سمیت ابدیت دے پاسے ٹُرݨ سکھیندی اے۔

اپݨے وسیب دی مٹی اپݨے اندر کئی کمال دا تخلیقی جذب رکھدی اے اتے اے جذب ایں دھرتی تے وسدے ہوئے ہر بندے دے خمیر وچ رچیا ہویا اے۔ اے دھرتی ہر زمانے وچ تخلیق کاریں، فنکاریں، چتر کاریں، شاعریں، مجذوب، مست فقیریں نال وسدی پئی اے۔ موجودہ عہد وچ ایں دھرتی دا سنگھار، سراپا عجز فنکار، دلبر دلدار، امان اللہ ارشدؔ ہک من موہݨاں شاعر اے۔ جیندے خمیر، مزاج، الاول، خیال دی ڳول پھول، لفظیں دی پرکھ پرچول وچ شاعری مہندی دے رنگیں وانگوں رچی ہوئی اے۔ موجود عہد دے شاعریں جتھاں "ݙوہڑے" کوں ہک بے مثال، خیال تے جمال دی دھمال بخشی اے اوں کہکشاں وچ امان اللہ ارشدؔ ݙوہڑے کوں سر توں پیریں تئیں ہک سنوری سِتری کنوار دا روپ ݙتے اتے ہک ہک لفظ کوں پیار بھریا سنگھار عطاء کیتے۔ اتے پار اُروار کوں اپݨے منفرد لہجے دا اسیر کر گھدے۔ اوندے ݙوہڑے وچ کݙاہیں وی کوئی لفظ،

کوئی سطر، برتھی دی نئیں ہوندی او اپݨے خیال دی وٹّت کاری وچ ہمیشہ اپݨی لاشعوری کیفیت دی موج مستی کوں اپݨے شعور دے شیشے وچ ہار سنگھار دے سارے سوݨ پورے کر کے اظہار کریندے۔

سرائیکی ادب دی کئی ہزار سالیں دی تہذیبی، ثقافتی پینگھ وچ ''غزل'' پچھلی صدی وچ شریک ان تھئی اے۔ اساں ڈھیر سارے غزل گو شاعر کہیں نہ کہیں حدتئیں فارسی اردو لب و لہجے دا شکار ہیں۔ ہݨ کجھ عرصے کولوں ڈھیر سارے نوجوان شاعرایں دھرتی دے اصل ردھم وچ اتے کجھ کجھ کافی دی کیفیت وچ غزل کوں سرائیکی نماݨا نال پیش کریندے پن تے امان اللہ ارشدؔ دی غزل ایں وسدے میل وچ اپݨی جھمر رسائی کھڑی اے۔ امان اللہ ارشدؔ دی ہر غزل دے ہر شعر وچ سرائیکی تہذیبی روایت جدید رنگ وچ رچی ہوئی اے۔ امان اللہ ارشدؔ دی شاعری وچ سرائیکی وسیب ساہ گھند اپے۔ اوندی شاعری وچ روہی دی تس، بیٹ دی اُجڑ دی وسدی وسوں، تھلاں دے پندھ، دمان دیاں دلداریاں، کچھی دے ویݨ اوندے اندر وسدی سِک دی سیݨ نال جاگدیاں پن۔ تے امان اللہ ارشد اپݨی جاگ، اپݨی جوگ وچ جوگیں وانگوں ونڈیندا تے ورتیندا تے اپݨے مکھڑے وسدی مٹھڑی مُسک نال ایں دھرتی دے میل سُہیندا اودے۔

یار ارشدؔ!

تیڈی شاعری تیں الیندیں ہوئیں میں ولا ولا لفظیں دی نارسائی وچ رُل ویندا، تیڈی بارگاہ وچ فقیر دے پیار دے پھُل ہن قبول ہووِن۔

عزیز شاہدؔ

دیرہ غازی خان

ماہنوں مِٹھل

سندھوسئیں دی پرلی منڑ داواسی ۔ سرائیکی دھرتی دے ݙکھ سُکھ دا سَنہیڑو، سنگت سانجھ، پییت پریت دے دھرم داپُجاری ۔ سوجھل سوچیں نال سِتر یا سَنوریا، سِنگر یا پنگریا، مِٹھڑا ماہنوں، من موہنڑ مستانہ ۔ اوندے کیرھے ݙکھ ݙول دی گالھ چولوں ۔ سِیس سریر دے مُلخ اچ اوندا منہ مَتھا محبت دا آستانہ اَتے اوندے وچ سدا آباد محبتیں دا میخانہ ۔ جیندے میخواریں اچ شامل فقیر سمیت ہِک زمانہ اے ۔ جیندیاں اکھیں جیونڑ دے سوم رس بھریئے کٹورے ۔ جیرھا الیندے تاں خیالیں دی سیج تے لفظیں دے پھُل رَریندے ۔ جیندے اَلادی بَینسری سُنڑ وَنڑ کوں چَس رَس داسوبھ ݙیندی اے ۔ ݙوہڑہ اوندے اندر سے حسن، حالات دے جبر، ناہوند، نارسائی تے ناپھرائی دے کرودھ دی منہ زورئیں وچ پِڈ داتَردا درد وندلوکیں دی پَرّہ اچ پار اُروار دے ݙکھیں دی کتھا کریندے ۔ جیندے وچ چال، کرینہہ، پِیلھوں ݙیلھے اَتے لَئیں سنبھلدی شکلو دی مِٹھاس لبھدی اے ۔ کترنڑ دی باس ہیل ݙیندی اے ۔ اوندی غزل اچ ارداس اے جیرھی اَپنی وَسّوں واس لوکیں دے ݙکھ ݙنج تے محرومیں دی ݙس ݙیندی اے ۔ نہریں ہاب تھئی گریہہ دی ماری روہی دی تَس اوندا اُجاڑتے وسیبا کہیں انسانی ویڑھے دے اُجڑنڑ تے وَسنڑ دی ݙس ݙیندے ۔ اوندی نظم اچ انسانی ذات دادائمی ݙکھ موجود اے ۔ جیرھی ہاکڑہ، ستلج، چنانہہ تے سندھ دے کنٹھے توں گھن روہی، تھل، دَمان دی اُجڑی وَسّوں تے لہندی عذاب رُت اچ وَہندی اکھا اے جیرھی سکدی نئیں ۔

عاشق بزدار
مہرے والا

سچے جذبات دا کھرا شاعر

شاعری، شاعر دے اندر دے احساس دی ترجمان ہوندی اے۔ جیویں شاعر دا من کھرا تے سچا ہوسے اونویں شعریں وچ سچ دی خوشبو زیادہ ہوسے۔ ایویں امان اللہ ارشد سچے جذبات دا ہک حساس شاعر ہے۔

ہیں واسطے میکوں ایندی شاعری وچ خیالات خالی لفظیں دی لوکار ویڑھ کے نمائش کریندے نی نظر آندے بلکہ مٹھے مٹھے چھوٹے چھوٹے زندگی دے سچ نال سنگریئے ہوئے مِلدن۔ امان اللہ ارشدؔ دی شاعری شروع توں گھن تے اخیر تیئں اپݨی دھرتی تے دھرتی واسیں نال ڳنڈھی ہوئی نظر دی اے۔ جیکرا ے محبت دی ڳالھ کریندے تاں اپݨے وسیب دی زبان اچ کریندے۔ ایندے سارے حوالے مقامی ہن۔ ایندا کوئی حوالہ اوپرا کائنی۔ دھمال ایندیں غزلیں دا مجموعہ ہے، غزل فارسی کنوں اردو دے رستے نال سرائیکی وچ آئی اے۔ شروع وچ سرائیکی غزل دا سینگار انھاں زباناں دے ترکیبیں نال کیتا ویندا ہا۔ پر اج دے سرائیکی شعراء اینکوں شمع پروانے دی بجائے چنری، مہندی، تھل، دمان، روہی، ریت دے رنگیں نال سنگارݨ تے سجاوݨ پئے ڳن۔ ایندی وجہ توں ساکوں سرائیکی غزل آپݨی آپݨی نظر امدی ہے تے کتھاؤں اوپری نی لڳدی۔ امان اللہ ارشد دا شمار وی انہاں شعراء وچ تھیندے۔ ایندی غزل وچ اپݨی مٹی دے سارے رنگ موجود ہن۔ نہ صرف موجود ہن بلکہ سوہݨے سلیقے نال سنگریئے وی کھڑن۔ اج سرائیکی ادب کوں غزل دی بھوں لوڑھ ہے تے خاص طور تے ایہو جھیں غزل جیڑھی امان اللہ ارشد آکھدا پے۔ اے اپݨی دھرتی نال محبت کریندے تے دھرتی واس ایندے نال پیار کریندن۔ سرائیکی غزل کوں جیکر دھمال جیہاں کتاباں ملدیاں رہ ڳیاں تاں آوݨ آلے وقت اچ سرائیکی غزل دا پندھ ڈھیرا ڳونہاں تھی ویسے۔

اسلم خان گورمانی
سرپرست ایمکو ویلفیئر فاؤنڈیشن
کوٹلہ گورمانی (ڈیرہ غازی خان)

ڈوجھا جنم

میں اچ گھر بیٹھا، سوچیندا پیٹھا ہم، جو کیا تھیسے؟ دل دے ڈو اٹیک تھی گن، اہدن تریجھا آخری ہوندے۔ میں غریب آدمی، اے امیریں والی بیماری کوں میں کیویں لبھ پیاں۔ طارق خان جتوئی تے خاص طور تے نور تھہیم سئیں، جنئیں میکوں آکھیا ہا توں میڈے گھر دا فرد ایں، تیڈی ہر پریشانی وچ میں تیڈے نال ہوساں، کے تک میڈی بیماری دا ساتھ ڈیسن۔ ڈھیر سارا مایوس زندگی کنوں بے آس تھیا پیٹھا ہم۔ کہیں ویلھے سردار ظفر خان چانڈیو دی تسلی تھوڑا حوصلہ ڈیندی ہئی جو یا ارشد! تیڈا علاج تھی سگدے۔ اساکوں حکم کریں اساں حاضر ہیں۔ ظفر خان چانڈیو بہوں محبتیں آلا جوان اے، جنئیں کہیں موڑ تے میکوں کلہانہ چھوڑیا مگر عادت داڈھلپ کہیں پاسے نہ ونجݨ ڈیندا ہا۔ کلھے بہہ تے اکھیں کوں ہک منظر تے ٹِکاتے بہہ ونجݨ تے ول آپݨے آپ نال ڳالھیں کرݨ دے سوا کوئی چارہ کائناں ہا۔

اتنے تئیں دروازہ کھڑکیا۔ بالیں آن ڈسیا باہروں مہمان اِن۔ ٻہر ڳیم تاں او مہمان سئیں پروفیسر رفیق احمد صدیقی، ظفر اقبال جتوئی تے میاں سجاد احمد المعروف میاں بجݨ ہن۔ ملݨ دے بعد میاں بجݨ بغیر کہیں وقت ونجائے حکم ڈتا توں بس تیاری کر، اساں پروگرام بݨاتے اَئے ہیسے، تیڈا ابائی پاس کرویندوں۔ میں بہانے بݨاوݨ دی کوشش کیتی مگر اوں بختیں والے ہک نہ سُݨی۔ میں پرسوں دیاں سیٹاں کروینداپیاں پرسوں خانپور انتظار کریسوں۔ صدیقی صاحب، جتوئی صاحب چلو اے ڈو ڈینہہ بعد آویسے۔ ٹھیک اے ارشد! اللہ حافظ۔ ٹھاپھا...... مہمان ڳئے۔

انہاں دے بعد میں ڈوں ڈینہہ کیویں گزاریئے او صرف محسوس کیتے ونج سگدن۔ ڈسائے نی ونج سگدے۔ کہیں ویلے میں بالیں کوں ڈیہدیں ڈیہدیں ڈھیر اگوں تے نکل ویندا ہم۔ ایویں لگدا ہا اے شودے یتیم بال ہن۔ انہاں دا کیا بݨسے۔ کوئی سِر تے ہتھ رکھیسے وی سہی یا کائیناں۔ ول کہیں ویلھے گھر دے اگواڑ تے کندھیں کوں ڈیہدا ہم جتھاں کھیڈ دیں میڈا بچپن گزریا ہا۔ ایویں لگدا ہا میں ایں گھر وچ ول کڈاہیں کائیناں ولساں۔ جنئیں ویلھے میں گھر کنوں نکلݨ پیا ہم تاں میکوں اپݨے چھوریں دھیریں تے ڈاڈھا ترس امداپیا ہا۔ مکلاوݨ ویلھے میڈیاں اکھیں میڈے منہ دی کھِل دا ساتھ ڈیوݨ توں جواب ڈے ڈتا۔ اماں سئیݨ دیاں دعائیں گھن تے جڈاں گھروں نکلݨ پیا ہم تاں ایویں لگدا ہا جیویں گھر دے دروازے میڈے پیر پکڑ گھدے ہوون تے میکوں اہدا پیا ہووے نہ ونج پر میں پیر چھڑواتے ٹرپیم۔ وستی توں نکلدیں ہوئیں میں پھرتے وستی کوں آخری واری ڈٹھا۔ جنئیں دیاں ڳلیاں وچ میڈا بچپن میکوں کھیڈ داتے بھجد انظر امداپیا ہا۔ اونویں تاں میں روز گھروں باہر ویندا ہم پر

اِج داوِنجݨ کجھ عجیب ہا۔ اکھیں کوں کوئی منظر صاف نظر نہ امداہا۔ ایویں لگدا ہا سارے منظر دُھندھلا ءِ گن۔ خان پور اسٹیشن توں ساکوں ڈھیر سارے بجنٹیں الوداع کیتا۔ میں، میڈی چھوٹی بیگم، ظفر اقبال جتوئی تے بابا نور کراچی روانہ تھی پیوسے۔ بابے نور وڈی تسلی ڈِتی، اوں میں کنوں پہلے بائی پاس کروائی وداہا۔ ڈاڈھا مُر کٹا بزرگ، کتھائیں پریشان نہ تھیوݨ ڈِتُس۔ جناح ہسپتال کراچی وچ داخلہ تھی ءِ گیا۔ اُتھاں اپریشن دی تاریخ دا انتظار کرݨ پئے ءِ گیوسے۔ سعید خاور سئیں دیں محبتیں نال تریخ جلدی مِل ءِ گئی۔ سعید خاور ساڈی دھرتی دا کمال جوان ہے۔ جیڑھا نوائے وقت کراچی وچ ایڈیٹر ہے۔ اوں تاں کمال کر ڈِتی، مصروفیت دے باوجود وقفے وقفے نال ڈِینہہ اِچ چار چکر مار گھندا ہا۔ سنگتیں دیاں فون تے دعائیں کنوں پتہ لگدا ہا جو اڄݨ دنیا توں محبت ختم کائنی تھئی۔ مرشد عزیز شاہد سئیں جیڑھے تقریباً روزانہ کال کریندے ہن۔ ہک جملہ آکھیو نے جیڑھا میکوں اِچ تئیں یاد اے تے یاد راہسے

"وے بیماناں! میکوں تاں اے پتہ کائناں ہا جو میکوں تیڈے نال اتنا پیار اے، اے تاں ہُݨ پتہ پیا لگدے جو تیڈے واسطے پل پل دعائیں نال گذردے۔"

جام عابد حسین عابد، ، دلنور نور پوری، قاصر جمالی، اصغر گورمانی، ریاض عصمت مشتاق سبقت، جہانگیر مخلص، مصطفیٰ خادم، جاوید چانڈیو، ظہور دھریجہ، اکرم نظامی، عبداللہ عامر دریشک عاشق بزدار، مظہر نیازی، شہزادہ آصف گیلانی، حاجی حبیب اللہ سراء، غیور بخاری، دبئی کنوں نذر متوجہ، ڈاکٹر خلیل احمدانی، جام فدا حسین کھمبڑا، حاجی مشتاق احمد ارائیں، شاہد خان گوپانگ، سعودیہ کنوں شبیر خان ہر وقت فون تے رابطے وچ راہندے ہن تے طبیعت دے بارے فکر مندی دا اظہار کریندے رہ ویندے ہن۔ اجمل ساجد تے انہاں دے والد حاجی رسول بخش سراء، مظہر سعید گوپانگ، احسن فریدی، جام عرفان بھایا سیف اللہ خان سیفل، سجاد ساقی ہسپتال تک آئے۔ کراچی دی سنگت نذیر لغاری، مشتاق فریدی، مصطفیٰ خان حاجی ربنواز، کرنل جبار عباسی، پرویز مغل، قاسم خان لاشاری، غفور ملک، نثار سحر ش، حنیف خان نوناری، اقبال عامر تے میڈے چھوٹے لا دا یار افضل بھائی محبتیں دی کمال کر ڈِتی۔ غلام جیلانی خان دھریجہ تے بھنڑیجا طارق اعواݨ ہر روز اپݨا کم کار چھوڑ تے بہوں سارا پَندھ کر تے آوݨ، انہاں دی بے لوث محبت دا ثبوت ہا۔ وستی کنوں ماسٹر نذیر احمد خان گوپانگ، غلام یٰسین بھٹی، رستم بلوچ وی کراچی آ ءِ گئے تے گھروں چھوٹا بھرا احسان اعواݨ تے حاجی اقبال احمد اعواݨ دے آوݨ نال بیماری دی پریشانی محسوس نہ تھئی تے اللہ دی رحمت نال اپریشن کامیاب تھی ءِ گیا۔ بائی پاس دے بعد اللہ سئیں ڈوجھی زندگی عطا کیتی شیت اجاں کوئی کم باقی ہے۔

امان اللہ ارشد

سرپرست ارشد ادبی سنگت
0300-6704057
Email: amanullah.arshad@yahoo.com

خواب دی میکوں سمجھ نی آندی ، اللہ اللہ
ہئی سانول دی بانہہ سراندی ، اللہ اللہ

کتھ اسمان کتھاں کے دھرتی جلدی بلدی
کتھ رانجھن کتھ در دی باندی ، اللہ اللہ

کلھی میں نی نال میڈے ہے دنیا ساری
یار دے ناں دے گاوݨ گاندی ، اللہ اللہ

ڈس وے سانول سک تیڈی کوں کتھ کے سانبھاں
نہیں ماندی دے من وچ ماندی ، اللہ اللہ

چاندنی رات اِچ تھل دی ریت جو پیر چُمیئے نِس
ریت ڈِٹھی ہم بنڑدی چاندی ، اللہ اللہ

کافر آکھ کے ساڑیا دُنیا جیکوں اِچ وی
خاک وِچوں آواز ہے آندی ، اللہ اللہ

ہونکوں غیر سمجھدیں ارشدؔ جیندے مُنہ تے
نِت ہے تسبیح تیڈے ناں دی ، اللہ اللہ

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

(مُرشد عزیز شاہد دے حضور)

لب تے لفظیں دا کال ہے مُرشد
اندری اندر دھمال ہے مُرشد

ساڈے وسبے تے مینہہ وسیا کائنی
ساڈا سفریں تے مال ہے مُرشد

تیڈے قدمیں کوں زندگی سمجھے
ہُݨ تاں نِکھڑݨ محال ہے مُرشد

بھاویں چہرے تے وَدھر پئے گئے ہن
دل تاں ہالی وی بال ہے مُرشد

ساڈے کیتے کرم اے تھوڑا نئیں
تیکوں ساڈا خیال ہے مُرشد

(امان اللہ ارشد

اپنے اندر جو جھات پاتی ہے
ہجر وچ وی وصال ہے مُرشد

رتّواں ڈِینھ اے روزیت بیٹھے ہیں
ہنجھ دا پانی حلال ہے مُرشد

روز جلدے پِچھوں تے نئیں ہٹدا
ساڈا دل وی بلال ہے مُرشد

لعل کوئی کائنی گودڑی دے وچ
گودڑی آپ لال ہے مُرشد

کئی فقیریں سُنجاݨ پاتی ہے
تیڈا در وی کمال ہے مُرشد

ہونٹ چُپ ہِن تاں کیا تھیا ارشدؔ
جسم سارا سوال ہے مُرشد

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

جسم توٹے جوتھی ڳن خستے ٻالیں دے
باری تھیندے ویندن بستے ٻالیں دے

ٻال تاں ہوندِن پھُل پھُلیں دی قسمت کیا
بھاہیں نال سجے ہِن رستے ٻالیں دے

دل تاں آہدے ٻُونبڑیں نال ٹھیگال گھِنوں
اے جتنی پر خواب نی سَستے ٻالیں دے

کھِلدے ڳن تے شالا کھِلدے گھر آوِن!
ݙر ݙر تے ٻہہ ݙیہدوں رستے ٻالیں دے

منہ ڈُونگنکیاں شارتاں ڈِے کے کیا منگدن
ڈِس ہاں سمجھے کون شکستے پالیں دے

منظر ڈیکھ اَسمان دیاں اکھیں رو پوندیَن!
خون اِچ لتھڑیئے بُوٹ تے بستے پالیں دے

بھانویں ارشدؔ جتنی وار خزاں آوے
نہ کُملاوِن اے گلدستے پالیں دے

اپنڑے نِکھڑیئے بھرا مختار بلوچ دے ناں

نگاہیں توں نکھیڑے نی کرِیندے
ایویں ویران ویہڑے نی کرِیندے

ایویں ادھ سیڑھ وچ لانہہ نی چھڑیندی
ایویں تاں غرق بیڑے نی کرِیندے

بھریئے شہر اِچ جیویں کلھا کھڑائی بگئیں
ایویں تروڑے نیڑے نی کرِیندے

میڈا مالک کہیں مجبور اکھ توں
پرے مکھناں دے پیڑے نی کرِیندے

(امان اللہ ارشد — دھمال)

جتھوں ولدی ولا ولدی نہ ہووے
اتھے پاسے سنیہڑے نی کرِیندے

رُسݨ والئیں کوں کوئی تاں ونج کے آکھے
اتھے جھیڑے اویڑے نی کرِیندے

ونجن جیڑھے تے جیوݨ اوکھ نظرے
او اتنی دل دے نیڑے نی کرِیندے

ملݨ دی آس وی ہووے نہ ارشدؔ
ایہو جھیں یار! جھیڑے نی کرِیندے

☆......☆......☆

چُپ چنگی نی کجھ کجھ رولے ہووِن پے
ڈھیر نہیں تاں تھولے ہووِن پے

سُݨ چلکار تے من دی تار چھنِک پئی اے
ٹاہلی تے چڑیاں دے ٹولے ہووِن پے

من وچ وسدے لوک وسن جتھ خوش ہووِن
بیشک او اکھیاں توں اولے ہووِن پے

دل دے حال لکھیسوں قبر دیاں کندھیاں تے
کفنی دی گنڈھ ہک ڈو کولے ہووِن پے

کرتا پیار تے ول دنیا توں ڈِرتا کیا
ہووِن پے چودھار چھوڑے ہووِن پے

دور توں لگدا قافلہ ہے درویشاں دا
کانہیں دے ، گل ساوے چولے ہووِن پے

روہی واس ہوں اپنے لوک پیارے ہن
بھانویں جو ہن ڳالھے بھولے ہووِن پے

ڳالھ کریں فرعون دی اکھ وچ اکھ پاتے
محل دے سامنڑے تیڈے کھولے ہووِن پے

منزل پاسے منہ کر ٹر تاں پن ارشدؔ!
ٹُر دِن بھانویں ہولے ہولے ، ہووِن پے

☆......☆......☆

او ساوݨ ہا سکیا نی وَس اَجݨ تئیں
اساں تس ہاسے ہَوں پے تس اَجݨ تئیں

اُوں مُڑ کے ہک دفعہ کِھل کے ڈِٹھا ہا
اساں چیندے ودے ہیں چس اَجݨ تئیں

توݙے سِر تے برف باریاں شروع ہن
مُکی اندر دی نئیں اُکرس اَجݨ تئیں

مِٹھا ہک ناں گھِدا ہَم یاد اَمدے
میڈے منہ وچ ودی ہے رَس اجݨ تئیں

سبھے لوکی ایں راہ تے ویندے پئے ہن
ولیا تاں کوئی وی نئیں واپس اجݨ تئیں

رلے رہندئیں ہوئیں عمراں گزر گئی
اونکوں کجھ نی سکیا میں ڈس اجݨ تئیں

جیندے دل وچ نی وسدا پیار ساڈا
اساں ہیسے پے اوندے وس اجݨ تئیں

سوچیندوں روز ارشدؔ ، بس کریندوں
کیتی تاں کائنسے پر بس اجݨ تئیں

☆......☆......☆

وستی وستی ہوکا ڈیسوں ، ویسوں پے
لحظہ کھیڈٹے یار وِچیسوں ، ویسوں پے

جھوک تیڈی تے کیڑھے ماݨ مسافریں کوں
ڈو ڈینہ تیڈا مال چریسوں ، ویسوں پے

پکھی واس ہیں سئیں تیڈے ہمسائے تاں نئیں
جیلے آکھسیں مڈیاں چیسوں ، ویسوں پے

کھل آکھے یا رو آکھے کوئی جو آکھے
یاداں ساریاں سینے لیسوں ، ویسوں پے

ساڈے دل کوں تروڑݨ والا تنگ نہ تھی
لحظہ کھن بس نیر وہیسوں ، ویسوں پے

تیڈیاں پکھیاں رکتھ تے رکتھ ہن محل اوندے
پاگل دل کوں اے سمجھیسوں ، ویسوں پے

ساڈا تاں بس جوگیاں والا پھیرا ہے
بین وجیسوں ، من پرچیسوں ، ویسوں پے

ساڈی بُکھ کوں ڈیکھ تے توں نہ مونجھا تھی
تیکوں کوئی تکلیف نہ ڈیسوں ، ویسوں پے

شہر وی تیڈا لوک وی ارشدؔ تیڈے ہن
ساڈا کیا ہے جیلے ویسوں ، ویسوں پے

☆......☆......☆

کجھ روہ نِکتے ، کجھ تھل نِکتے
دل تاں سارا جنگل نِکتے

اکھ میڈی توں ہنج نکتی ہے؟
یا ساونڑ دا بادل نِکتے

کون ہے چور کڈھائے می نانواں
ہِکو ناں ہے ، وَل وَل نِکتے

ہَولے ہَولے سُنج تھئ وستی
کوئی اج نِکتے ، کوئی کل نِکتے

تیڈے شہر توں تیڈے در توں
جو وی نِکتے جل جل نِکتے

چندر کوں حُسن تے ناز پہوں ہا
میڈے چندر دی آدھل نِکتے

تیڈے نال گذاریا جیوݨ
جیلے سوچم ہک پل نِکتے

ساکوں یار بݨا کے خوش ہے
ارشدؔ او وی پاگل نِکتے

☆......☆......☆

اج کلہیپا ہے کل کلہیپا ہے
توں وی مِل پیا ہیں، ول کلہیپا ہے

باہروں میلہ ہے، من اکیلا ہے
دراصَل اے اصَل کلہیپا ہے

اساں زیور سمجھ کے پاتا ہے
ساڈی عمراں دے گل کلہیپا ہے

زندگی دان تھئی اے ڈو پل دی
پل کلہیپا ہا، پل کلہیپا ہے

ہک مکاں لا مکاں دے وانگوں ہے
ہک محل، بے محل کلھیپا ہے

کہیں دے احسان چا کے کیا جیوݨ
ایں حیاتی دا حل کلھیپا ہے

دل دی دھڑکن جو رُکدی ویندی ہے
موت نئیں اے مِٹھل کلھیپا ہے

ساڈی حُجّت تاں کئی نہیں ارشدؔ
یار ول سگدیں وَل ، کلھیپا ہے

☆......☆......☆

تیڈے آوݨ کوں دیر تھی گئی اے
میکوں روندیں سویر تھی گئی اے

کر نہ ترلے ساکوں بچاوݨ دے
ہُݨ بہوں ساری دیر تھی گئی اے

پتھریں تے نراض کیوں تھیندیں
تیڈے بُوہے تے پیر تھی گئی اے

زندگی ہُݨ تاں ساکوں معافی ڈے
جیڑھی تھی گئی اے ڈھیر تھی گئی اے

اے رقیبیں دی فوج کجھ نہ ہئی
تیڈی شابس تے شیر تھی ڳئی اے

اے بھنوالی خوشی دے ویلے دی
تیڈی جھُمر دا پھیر تھی ڳئی اے

او الیندا تے پھُل ِکریندا ڳے
تار دل دی چنگیر تھی ڳئی اے

وقت جو اوندے نال ٹُر پیا ہے
اوندی شارک وی سیر تھی ڳئی اے

ڈھیر کوئی شئے وی ٹھیک نی ارشدؔ
یاری ودھ ودھ کے ویر تھی ڳئی اے

☆......☆......☆

سو جھلئیں دا ہے رہنٹا کال حویلئیں وچ
توں نہ مُفتے ڈِیوے ہال حویلئیں وچ

پیار دے ہِک مجرم کوں سُولی چاڑھیا ڳیا
کِھلدا رہ ڳیا ہِیا بھائیوال حویلئیں وچ

اکھیاں اکثر ایہے منظر ڈِیہدیاں ہِن
کالے لیکھ تے چِٹڑے وال حویلئیں وچ

سچ دے سانگے، خواب، خیال تے دِہج کوڑی
کیا کیا سانبھوں ہِن درسال حویلئیں وچ

ساڈیاں دھاہیں کوٹ کوں لگ کے ول آیاں
کون پُچھاوے ساڈے حال حویلئیں وچ

پیار تیڈے دا قیدی کلھا نئیں ہوندا
تیڈیاں یاداں رہندین نال حویلئیں وچ

کتنے مفلس پیار دفن تھئے کندھیاں وچ
کتنے خواب ڈِتے گئے جال حویلئیں وچ

نال ہوویں تاں ریت بہشت اے ارشدؔ دی
تیں بن دل نی لگدا لال حویلئیں وچ

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

اپنے نازک مزاج زخمیں کوں
کیوں نی لگدا علاج زخمیں کوں

سر تے سنگر ہے میڈے اے پھل کائنی
کوئی پوا گیا ہے تاج زخمیں کوں

ساڈے ئیں لفظیں دی لوڑھ ہے اینکوں
کائنی ڈیہدا سماج زخمیں کوں

گُوڑ ، لالچ ، فریب تے دھوکا
چھیڑ نہ لا علاج زخمیں کوں

جیڑھا کھِل تے او قرض ڈے ویندے
بھرتا پوندے ویہاج زخمیں کوں

توں وی آ سگدا ہیں نشانے تے
ڈے نہ اتنی رواج زخمیں کوں

تیڈا آونڑ علاج ہے ارشدؔ
منہ ڈکھا ونج مُتھاج زخمیں کوں

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

زندگی کوں جو سُکھ دی سنگت ڈے ڳیا
ویندیں ویندیں نواں زخم وت ڈے ڳیا

بعد تیڈے ، تیڈے غم دا احسان ہے
کئی ڈینھواریں دی ساکوں سنگت ڈے ڳیا

ماݨ ودھ ڳے میڈا میڈئیں نظریں دے وچ
میڈا دشمن جڈاں میڈی پت ڈے ڳیا

توں اُمیدیں دا ڈیوا ہیں توں نہ وِسم
تیڈی خاطر کوئی ڳل دی رت ڈے ڳیا

ڈیکھ کہیں دے اُتے نہ بھروسہ کریں
میکوں ڈھلدا پچھاواں اے مت ڈے گیا

ہونکوں ہک مُسک خیرات ڈے نہ سگیوں
تیکوں سُکھ دی جیرھا سلطنت ڈے گیا

شخص مفلس جیہاں ڈے کے ہک کھِل تیکوں
کتنے سالیں دی سُدھ نی کمت ڈے گیا

اے وی بارش دے موسم دا احسان ہے
میڈے گھر کوں ستاریں دی چھت ڈے گیا

پیار ارشد ملیا' بھاویں نفرت ملی
جو وی ڈے گیا تیڈی معرفت ڈے گیا

ٻن تیڑے اے سینے زوریاں کون کرے
اکھ دے اندروں خواب دیاں چوریاں کون کرے

پیار دا رشتہ کچی تند ہے ریشم دی
پکیاں ایہے کچیاں ڈوریاں کون کرے

تاج محل دے اندر راج اندھاریں دا
ڳوریاں صورتاں اندروں ڳوریاں کون کرے

وصل دے وسدے مینہ وچ نین نچا ڈیکھوں
کٹھیاں پر اے چندر چکوریاں کون کرے

(امان اللہ ارشد) (دھمال)

دل دی تاں ہئی ڳال ہئی دل تاں نہ رہ ڳیا
ہُݨ اے سکھڑیاں نین پشوریاں کون کرے

اکھ دا واسی موتی ڈِے تے نِکھڑ یا ڳے
خالی اے منہ تار کٹوریاں کون کرے

تھل تے ارشدؔ چھوڑ ویساں چھاں چھالیں دی
جیندیں جی اے راہواں چھوریاں کون کرے

مونجھ ودھ ودھ ودھیک تھی گئی اے
شرک وانگوں شریک تھی گئی اے

انتظاریں حساب نی کیتا
پیٹھئیں رِتویں تریک تھی گئی اے

حال سُنڑوا ہاں پیار دے پندھ دا ؟
ہُنڑ طبیعت تاں ٹھیک تھی گئی اے

میں ہاں بھوئیں واس بھوئیں دی دلداری
میڈے خون اِچ شریک تھی گئی اے

کائنی ولٹا تاں یار نی ولٹاں
جانڑ پتھر تے لیک تھی گئی اے

پیار دی پُل صراط اِچ کل تاں
وال توں وی بریک تھی گئی اے

تیڈے ہتھ اِچ جو ہئی تاں دولت ہئی
میڈے ہتھ وچ تاں بھیک تھی گئی اے

گُنگی فریاد اِچ میڈی ارشدؔ
تیڈی چوکھٹ تے چیک تھی گئی اے

☆......☆......☆

توں سہہ سگسیں نہ ساڑے دُور تھی ونج
بھلا سنگدل دے پاڑے ، دُور تھی ونج

توں اکھیں نہ وِچھا ہُݨ اُوندی راہ تے
ودا گلیاں لتاڑے ، دُور تھی ونج

توں شرمیلا جیویں چھوئی موئی دا تیلا
اِتھاں لوک اِن کُراڑے دُور تھی ونج

اساں دل دی دلیری ڈیکھݨی ہے !
ایویں ہک ڈوں ڈیہاڑے دُور تھی ونج

فِضا ایں شہر دی رہزن بنّی ہے
نہ بھر بھونگے تے بھاڑے دُور تھی ونج

وفا داری تاں ہے گھاٹے دا سودا
نہ پڑھ اُلٹے پہاڑے ، دُور تھی ونج

اِتھاں انسان رب کوں بھُل گیا ہے
متاں آوِن اُجاڑے ، دُور تھی ونج

نکھیڑے وچ بکھیڑے شرط کائنی
ویگاڑے نہ ویگاڑے دُور تھی ونج

اے نِت ارشدؔ لڑایاں جگ ہسایاں !
توں سٹ نِت نِت دے کھاڑے دُور تھی ونج

ساڈا لفظ دردُو ساڈی ڳال زخمی
اساں درد دے مسافر ساڈا سارا حال زخمی

ساڈے درد کیا پھلیندیں ساڈے زخم کیا ڳنڈیندیں
اساں کربلا دے تسڑے ساڈا وال وال زخمی

سیہوں دشمنیں دے پتھر اساں سخت جان کھل تے
کوئی مہربان کر ڳئے ساکوں پھُل دے نال زخمی

ساڈیاں کجھ کرور آساں تیڈا تیز تیز لہجہ
تیڈا ہر جواب پتھر ساڈا ہر سوال زخمی

جیندے ہونٹ بند ہووِن، جیندا زخم زخم بولے
میڈے وانگ تھی سگی تاں کوئی بیا ڈِکھال زخمی

میڈے ہاں کوں ہوڑ سگدیں میڈا عزم مر نی سگدا
تیڈا ظلم کر نی سگدا میڈی صبر ڈھال زخمی

اِتھاں کون کہیں دے ارشدؔ زخمیں تے لاوے مرہم
پیا ہے قدم قدم تے اِتھاں زخمی نال زخمی

☆......☆......☆

اکھیں ساونڑ تھیوِن بیشک سوچاں تھل نہ تھیوِن
پیر تھئے شل خیر اِنہاں دی جذبے شل نہ تھیوِن

اج مِل پئے ہیں اج تاں رج تے دل دیاں گالھیں کر گھِن
تھی سگدے کل تھیوے پر اے میلے کل نہ تھیوِن

اُتنے توڑنی ساری وستی سچ دے سانگے سِکسے
سچ دی سولی دے جے توڑنی سُونہیں گل نہ تھیوِن

نہ آویں تاں تیڈی مَرضی آنویں صاف ڈِسائی ونج
تانگھیں دیوچ مفت اساڈے خواب خجل نہ تھیوِن

اسمانیں توں ڈھہندیاں بجلیاں سر تے آپ بھُگیسوں
ریشم لوکیں کوں ونج آکھو ساڈی جھل نہ تھیوِن

جیڑھے تروڑ تے رشتے سارے پکے پار پے ویندن
دل چھندے او اکھ توں ارشدؔ اوڈھر پل نہ تھیوِن

راہ منزل دی گُمنام تھیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے
آس جیوݨ دی ناکام تھِیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے

او جیکر آویندا دل کوں تسکین ہئی ، رُت وی رنگین ہئی
ہݨ تاں موںجھیں دا گُھر ام تھیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے

کتنے ننگے بدن ایندے اوچھݨ تلے ، کالے بوچھݨ تلے
بے لباسیں دا اِحرام تھیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے

تیڈیں زُلفیں دی سانول سیاہ رات اِچ ، بݨ تے خیرات اِچ
شوم شہریں دیوچ عام تھِیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے

شام تھئی تاں او واگاں ولیسے کیویں ، کلھئیں ویسے کیویں
میڈی چاہت تے انعام تھیندی پئی اے، شام تھِیندی پئی اے

حُسن تیڈے دا اے چندر ہلٹا تاں ہے، انت ڈھلٹا تاں ہے
ڈینھ داڈیکھ انجام تھیندی پئی اے ، شام تھِیندی پئی اے

میڈیں ہونٹیں تے وی آس نچدی پئی اے، پیاس نچدی پئی اے
تیڈی اکھ وی بھجݨ جام تھیندی پئی اے، شام تھِیندی پئی اے

کر تے وعدہ توں ارشدؔ بھُلائی ڈر نہیں ، میڈا اُئی ڈر نہیں
تیڈی چاہت وی بدنام تھیندی پئی اے، شام تھِیندی پئی اے

☆......☆......☆

ٻول نہ ڈھول ایویں مجبوریاں ہوندین پیاں
پیار والیں دے لیکھ اِچ دُوریاں ہوندین پیاں

اپݨا پیار جے توڑ نی پُناں مُونجھ نہ کر
ڈھیر کہانیاں یار ادھوریاں ہوندین پیاں

پیار کرݨ والئیں دا حق ہے رت ݙیوݨ
کہیں دی قسمت دیوچ چُوریاں ہوندین پیاں

جگ آہدے جو خوشبو قید نی تھی سگدی
قید دیوچ وی کئی کستوریاں ہوندین پیاں

دل کالے تے اندر مَیلے ہوندے ہن
باہروں شکلاں گوریاں بھُوریاں ہوندین پیاں

تیر مریندن پھُلاں نال سِنگار کراہیں
زہر پٹھِن تاں لال کندوریاں ہوندین پیاں

جیوݨ ارشدؔ کلھیں جیوݨ ، کیا جیوݨ
رو رو تے بس زندگیاں پُوریاں ہوندین پیاں

درد سُنڑوا نہ یار کندھیں کوں
ڈیکھ! ٹکراں نہ مار کندھیں کوں

کتنی بھولی ہے مفلسی میڈی !
گھر اکھیندی ہے چار کندھیں کوں

کِھمدی کھیمنڑ توں خوف تھِیندا ہے
میڈے گھر دئیں بِمار کندھیں کوں

کائنی مُکنی اے تیڈے بے پردی
جتنی ڈیویں توں وار کندھیں کوں

ہُنڑ تاں اے حال اے، حال ڈینداں یہہ
آپنٹیں راز دار کندھیں کوں

گل اساڈے دا خون حاضر ہے
سانولا توں سِنگار کندھیں کوں

مینہ لالچ دے لوڑھ چھوڑیا ہے
ساڈے ویڑھے دیں تار کندھیں کوں

دل مِلیندیں تاں وَل بہانے کیا
کیوں کریندیں شُمار کندھیں کوں

پاڑے وسدے دا حال نہ نظرے
اے جتی نہ اُسار کندھیں کوں

بے گھریں دی امان ہن ارشدؔ
تھوں کریندا ہاں پیار کندھیں کوں

☆......☆......☆

(امان اللہ ارشد)

دھمال)
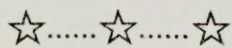
ولھیٹ اپنے گُناہیں ساریں دا بار مونڈھے تے چئی ودے ہیں
اونویں تاں ڈیکھݨ کیتے اے کالی لُکار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

کتھاہوں اَڑ تے جو کھڑ گیا ہے قمیض دے وچ کرینہہ دا پھُل
ایویں نظر دا ہے سارے تھل دی بہار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

کتھاہیں مہندی، کتھاہیں کجلہ، کتھاہیں کنگھی، کتھاہیں شِیشہ
تیڈے مِلݨ کیتے ڈیکھ سارا بزار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

خبر نہیں کتنے لوک ساڈی حیاتی کیتے دُعائیں منگدن!
اساں تاں ہجتیں دا ڈھیر سارا اُدھار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

توں لاتے تہمت نویں اساں تے اساڈا ڈِس کیا وِگاڑ گھنسیں
ایہو جھیں الزام جندڑی جیوی ہزار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

اتھاں وی تاں کوئی من منوتی اِتھاں وی تاں کوئی بال ڈیوا!
اساں جو یادیں دے اتنے سارے مزار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

او وچدے واچ سجے کجاوے نہ سنگر یئے مارھی کتھاؤں نظر دن
ونجا کے ساری قطار خالی مہار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

اساں ہسے پکھی واس ارشد اساڈے گھر دے نصیب اے ہن
ملی نی دھرتی تے جاہ پروردگار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

☆......☆......☆

ساڈے خواب اساڈے وانگے رُل گے رول تھلاں وچ
ساڈا جیوݨ ، جِیوݨ جوڳا، مفت نہ ڳول تھلاں وچ

کیندے پیرے میس تے اڄ تئیں واء پچھیندی پئی اے
کیندی ڳول اچ پھردی ہے اَڄ تھی بے شول تھلاں وِچ

ڈیکھ کے تھل دی ریت اِچ چاندݨی مہندی وانگے رچدی
میڈے من دی مست چکوری پئی اے ٻول تھلاں وچ

تیڈے پیر ملوک تے اوڑوں ریتاں جلدیاں بلدیاں
چھالے چھالے تھی رُل ویسن ونج نہ ڈھول تھلاں وِچ

پندھ ای پندھ اے دھرتی تے اسمان دے ڈھاندیاں تونٹی
تس ای تس اے تس دی بس ہُݨ نہ کر تول تھلاں وچ

ہولے ہولے سینے وسدی ساول سڑدی پئی اے
وسدانی تاں وسدے دی کوئی گال تاں چول تھلاں وچ

ویرانیاں کوں بھُل کے ارشدؔ کیویں پیار ونڈیندوں
فرصت ہووی آہاں ہک ڈینہہ ساڈے کول تھلاں وچ

☆......☆......☆

اِیہو یاد اے تیڈے در تے اساں ہِکوار آئے ہاسے
تیڈے ہاسے بھریئے کاسے تھئے مُنہ تار آئے ہاسے

حیاتی دے سفر وچ توں ساکوں مِل پئیں جے نہ مِلدا
ایویں لگدا زمانے تے اساں بیکار آئے ہاسے

لگی دریا کوں ڈھا ہے بھُر دی بھَر تے مال ہن ساڈے
ہئی سب خیر ہے ایہو ڈِساوݨ یار آئے ہاسے

توں ہیں من مِیت تیڈی جِیت تے ہک رِیت ٹوری ہئی
اساں خود ہار کے تیکوں پَواوݨ ہار آئے ہاسے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

تیڈا در ہے اتجھا در جتھ اے ہر سجدے دیوچ سجدے
کہیں آکھیا یا نہ آکھیا اساں سرکار آئے ہاسے

ساڈا ناں لوک چیندے ہن جیڑھے در تے صدا کر تے
اوہو در ہا ہوں در تے اچ سوالیں کار آئے ہاسے

محبت پار دی تاں ساہ دی سرحد پار ٹپ گئی اے
نشانیاں نال ہن یاداں ڈیویسن پار آئے ہاسے

میڈا ہمزاد من ، من دی مجاور بݨ اُٹھائیں بیٹھے
جتھاں یادیں مُرادیں دا بٹائی دربار آئے ہاسے

اے دل، نیناں تے روح ارشدؔ جتھاں لڑ گئے اتھائیں کھڑ گئے
اساں تاں خالی ہتھیں بس ولیئے اُروار آئے ہاسے

☆......☆......☆

ہے نمائش دُھنواک چہریں دی
تھیوے پہچاݨ خاک چہریں دی

من دے اندر دے زہر لہجے ہن
صرف ہے ہٹ کڑاک چہریں دی

ساڈے نیناں تے نِندر دے پہرے
اِتھ ضرورت سُجاک چہریں دی

ساڈا جِیوݨ حرام کر گئے ہن
مہربانی چلاک چہریں دی

میں مصوّر ہاں دل تلک ڈیہداں
کر کے تصویر چاک چہریں دی

یار لوکیں ڈے شالا خیر ہووے
کیوں ہے حالت ہلاک چہریں دی

اساں چھالے پندھیڑو پیریں دے
توں تاں کِھل ہیں اُشاک چہریں دی

نِسے کافر ، کیتی ہیسے ارشدؔ
بندگی ٹھیک ٹھاک چہریں دی

☆......☆......☆

اوندا شالا بخت رب ڈوڑا کرے
ساڈے بارے وی تاں کُجھ سوچا کرے

اوندے پیریں پھُل وِچھاوݨ واسطے
سِک اساڈی شام تیئں پورھیا کرے

سر قیامت آ ونجے کوئی ڈر نہیں
نال یاریں یار نہ دوکھا کرے

تیڈے سارے غم میڈے سر تے ڈہن
تیڈے دشمن کوں خُدا اندھا کرے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

اساں تن توں رُوح تاڑی پُس ونجوں
ساڈے سِر تے کوئی بدل مُوندھا کرے

اکھ دیوچ تانگھیں دے ڈِیوے بُجھ ویندن
اتنی آکھیم جلدی ول آیا کرے

ایں دفعہ تاں بچ گیاں آکھو اونکوں
تھی سگیس تاں بیا کوئی دوکھا کرے

چندر تے وی ہُݨ بھروسہ ٹھیک نی
چانڈنی وچ بہر نہ نِکلتا کرے

کون ارشدؔ ، کون میں نی جانڈا
اونکوں آکھو ایں تاں نہ آکھیا کرے

☆......☆......☆

دُعائیں بے پناہیں وچ لتھی برسات ساونڑ دی
اساں کچیاں کندھاں ساڈے ہے سر سکرات ساونڑ دی

ڳیا ساونڑ مکیاں کھجیاں اساں سوکڑ کوں سِکدے رَہے
اساں ڈِو یار نہ بھیجی کوئی سوغات ساونڑ دی

جھلیئے ہاسے بھنے کاسے سبھے کٹیاں ڳیاں جھٹیاں
اساں کولوں سنبھالی نئیں ڳئی خیرات ساونڑ دی

اساڈی رُوح دے ٹوبھے سبھے منہ تارتھی ڳئے ہن
ہے اج سانول ایویں وسیا جیویں برسات ساونڑ دی

مِٹھی ٹھڈکار دیاں موجاں میڈے روح نال ونج رَلدین
ہے والیں وچ جیڈاں انگلیں پھر یندی رات ساوݨ دی

ضرورت توں زیادہ فرق ہا کیویں اساں مِلدے !
کِتھاں اوقات کہیں تھل دی کِتھاں ہئی ذات ساوݨ دی

کیویں اُوسے نہ راہ رَہ گئے کتھاں اوسے نہ گھر بچ گئے
ڈُوتیجے دھاں، کِتھاں ونج کے ایں بے مرجات ساوݨ دی

مِٹھی رِکݨ مِݨ دیاں پھینگاں چُھواتیاں بݨ ویندن ارشدؔ
شالا کوئی رات نہ آوے وِچھوڑے وات ساوݨ دی

☆......☆......☆

دھمال)

(امان اللہ ارشد

تریہہ دی توہین نہ کر تھل پیاسا وِچ کے
چوڑوی دے چندر نہ گھِن اپڻا ڈیوا وِچ کے

رُل گیا ہے اج دا شاعر شُہرتیں دے شور وِچ
مطمئن ہے آپڻیں سوچیں کوں ستا وِچ کے

ہئی ضرورت دھی سسی دیاں چِلکاں چا بازار گیاں
ایویں لگدے وَل آیا ہاں ساری دُنیا وِچ کے

ڈیکھ سگدیاں نی ساڈیاں اکھیں بُسیاں باہیں تیڈیاں
گھِن گھنیں ونگاں ساکوں ستا مہانگا وِچ کے

میں کنوں انج تھی کریں اونکوں وفا دی ءگول ہے
ٹُر پئے شیشے خریدݨ اپݨا چہرا ویچ کے

تسی مِٹی وچ میڈڑے وڈکیں دے پیرے دفن ہِن
میں سمندر کائناں گھِنساں اپݨا صحرا ویچ کے

نفرتیں دے دور وچ جے مِل پووے پل پیار دا
گھِن گھِناں میں مسجداں ، مندر کلیسا ویچ کے

تیں کنوں ارشدؔ فقط اپݨی اَنا نئیں وِک سگی
لوک تاں اِتھ معتبر تھِن اپݨا شجرا ویچ کے

☆......☆......☆

ہے کیا تانگھ تے تس ، طلب ، یاد آ ڳئے
تیڈے نین نظریئے تاں سب یاد آ ڳئے

او رُخسار دے تِل تے تاریں دی جھلمِل
تیڈے پیار دے پَل عجب یاد آ ڳئے

آیا یاد ، سرکار شاہدؔ دا مِصرعہ
''جو لب یاد آ ڳئے تاں رب یاد آ ڳئے''

او پاگل ، او ضدی، او مجنوں، دیوانہ
تیڈے بخشے سارے لقب یاد آ ڳئے

نکھیڑے دے ڈ ون ڈیہنہ کیا سر تے آئے ہن
ساکوں اپٹا نانواں نسب یاد آ گے

گلابیں دیاں پتیاں تے پتیاں تے شبنم
پتہ نی میکوں کیندے لب یاد آگے

سجی رات جاگن ، او نانی دے قصے
عجب لوک ، ویلے عجب یاد آگے

جتھاں تیڈے پیریں دے پیرے نظر آئے
نگاہیں کوں سارے ادب یاد آگے

نشانیاں ، کہانیاں تاں نی رہ گیاں ارشد
پتہ نی او کیوں بے سبب یاد آگے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

سانول نہ روز ایویں زُلفاں کھِنڈاوٹیاں ہن
خوشبو سنبھال رُتاں اے ول نہ آوٹیاں ہن

موںجھیں توں مَر دے ہاسے ، خود گھر توں ڈِر دے ہاسے
سئیں دے قدم جو آئے ہن جھوکیں تے ساوٹیاں ہن

او ہتھ میڈے ہتھیں وچ ، کائنات ہے ہتھیں وچ
چُم چُم کے جیلے تھکساں مہندیاں لواوٹیاں ہن

چٹیاں مَلوک باہیں ، خالی جے تھیاں کیڈاہیں
ہر شئے کوں ویچ اونکوں ونگاں پواوٹیاں ہن

چا تے نظر جھکاوے ، مُسکا تے منہ لُکاوے
ساریاں ادائیں اوندیاں بس من کوں بھاوݨیاں ہِن

او پل نہ رب ݙکھاوے ، اوندے پیریں دُھوڑ آوے
ساوݨ دیاں بارشاں میں اکھ توں وساوݨیاں ہِن

ایں وار جے او آیا ، موقعہ خدا ݙیوایا
خواجہؒ دیاں اونکوں ارشدؔ کافیاں سُݨاوݨیاں ہِن

☆......☆......☆

(سلیمان خاں غزلانی دی محبت دے ناں)

میڈے ڈُکھ میں توں سُݨ چلدا تے اپݨے غم سُنا چلدا
اندھارے دا سفر ہے نال چلدیں تاں الا چلدا

توں ڈو پل دی رفاقت وچ ساڈا دل نال چئی ویندیں
توں ڈو ڈینھ جے اِتھاں رہندا تیڈے گڈ قافلہ چلدا

میکوں ہُوں ڈینھ توں اج تونٹی کوئی غم وی نی غم لگدا
ایہو یاد اے اوں آکھیا ہا جو غم وچ مُسکرا چلدا

ہووِن راہ وچ جتی جنگل ، جتی او جھڑ ، جتی دریا
محبت او وظیفہ ہے توں پڑھ رستہ بنڑا چلدا

پھسیں طوفان وچ جیلے نہ رووِیں جگ نہ خوش تھیوے
کنارے تے کھڑے لوکیں کوں کھل کے ہتھ ہِلا چُلدا

سَدا سنگت نبھیساں میں اُوں آکھیا ہا مگر ارشدؔ
اساں پتھر او خوشبو ہا ، او ساڈے نال کیا چُلدا

☆......☆......☆

ایں طراحویں دے گھر ٹنگیے ہوئے ہِن
بس دیواریں تے در ٹنگیے ہوئے ہِن

ایویں اجکل بشر ٹنگیے ہوئے ہِن
جینویں شاخیں ثمر ٹنگیے ہوئے ہِن

ایویں ٹنگلئیں تے پھُل سجے ہوئے ہِن
جیویں سُولی تے سر ٹنگیے ہوئے ہِن

ڈیکھ تارے فلک تے ایں لگدے
چھوٹے چھوٹے حشر ٹنگیے ہوئے ہِن

ہک دھماکے دے بعد تاریں تے
کتنے پکھیاں دے پر ٹنگیے ہوئے ہِن

ہبر نِکلوں تاں کیڑھا راہ گھن کے؟
سارے شہر اِچ تاں ڈر ٹنگیے ہوئے ہِن

جیڑھے لب وی ہلا نہیں سگدے
او تاں اندری اندر ٹنگیے ہوئے ہِن

ہے تاں دربار بہوں وڈا ارشدؔ
لوک کیوں مختصر ٹنگیے ہوئے ہِن

☆......☆......☆

در بدر تھئے ہیں در نہیں لبھدے
ہݨ تاں اپݨے وی گھر نہیں لبھدے

جھوک تیڈی توں وَل نہیں ویندے
یار پکھیاں کوں پَر نہیں لبھدے

میکوں آکھیس سفر حیاتی وچ
تَیں جیہیں ہمسفر نہیں لبھدے

یار اونویں تاں ڈھیر لبھدے ہِن
یار ! تَیں جھیں مگر نہیں لبھدے

روز نَیناں سجا کے نہ نکلا
روز اہلِ نظر نہیں لبھدے

پیار والے ایں جگ اُتے ارشدؔ
لوک ہِن مختصر نہیں لبھدے

☆......☆......☆

ہُݨ تاں تھی گے زیان کیوں ݙیکھے
کوئی ساکوں مہربان کیوں ݙیکھے

مِلیئے ہاسے تاں توں تے میں ہاسے
جیلے نِکھڑوں جہان کیوں ݙیکھے

اکھیں ، اکھیں دے وچ مُکاوٗں جھیڑا
اینکوں ساݙی زبان کیوں ݙیکھے

گھر دا ݙیوا تہوں بجھا چھوڑیم
میڈی حالت مہمان کیوں ݙیکھے

(امان اللہ ارشد

(دھمال)

اوتاں وسدا ہے چندر تاریں وچ
بھوئیں تے آکے "دمان" کیوں ڈیکھے

اساں ہک جان تھی کے کھڑ ہگئے ہیں
ہݨ ساکوں آسمان کیوں ڈیکھے

سِک سبھے فاصلے مُکا چھوڑین
کوئی ساڈے درمیان کیوں ڈیکھے

سچے موتی رکھتاں کے ونج ڈیوے
گالھی اکھ اے دُکان کیوں ڈیکھے

اینکوں دل نی ڈکھالݨا ارشد
مونجھ تیڈا مکان کیوں ڈیکھے

☆......☆......☆

مُنہ توں مونجھ کوں نال ہنجھوں دے دھووݨ ڈا نی آیا
ساکوں ہجر دے موسم وچ وی رووݨ ڈا نی آیا

ہار نی اوندے ہگل تیئں پہنچا قدمیں کیر کھڑے ہیں
اوتری اکھ کوں موتی پووݨ ڈا نی آیا

فجریں توں گھن شام تیئں گھُمدوں وَل ڈیہدوں ہوں جائیں
پل دے اندھے کھُوہ تے جوڑا جووݨ ڈا نی آیا

پیر رنگیندے کیا اوندے ہتھ اپنڑے رَہ گئے چِٹڑے
ڳال کھڑے ہیں تھال تے مہندی لووَنڑ ڈا نی آیا

ہیں سانگے تاں اج تئیں کلھے پھر دے ہیسے
ہتھ پکڑنڑ کیا کہیں دے پیریں پووَنڑ ڈا نی آیا

دل آہدے او ساڈا ہووے پر ہووے ، کیوں ہووے
ساکوں دی تاں کہیں دا ارشدؔ ہوونڑ ڈا نی آیا

☆......☆......☆

(دھمال

(امان اللہ ارشد

پہلے وَسدا تھل ڈیکھوں ہا
تیڈے پاسے وَل ڈیکھوں ہا

سِک دی چھیکڑی چس چاووں ہا
پیار دا پہلا پل ڈیکھوں ہا

کہیں پل اوندے نیناں اندر
وسدی دھار کجل ڈیکھوں ہا

شَیت او ڈیوا وَل نہ بالے
جلدی جلدی جل ڈیکھوں ہا

اپݨے رنگ تاں بے رنگے ہِن
اوندے رنگ اِچ رل ڈیکھوں ہا

کے تیئں اپݨی قید اِچ رہسوں
ہݨ تاں بہر نِکل ڈیکھوں ہا

پھُل متاں او لیکھ اِچ ہووے
آپاں جھولی جھل ڈیکھوں ہا

اونکوں ڈیکھوں لازمی ارشدؔ
اج جے نئیں تاں کل ڈیکھوں ہا

☆......☆......☆

تیڈا جھیڑا گوارا ، تھی وی سگدے
سِوا تیڈے گُزارا تھی وی سگدے

اکھیندن پیار بس ہک جاہ تے تھِیندے
میڈی سوچ اے دوباراتھی وی سگدے

ساکوں نہ ہتھ پکڑ کے نال ٹورو
مخالف شہر سارا ، تھی وی سگدے

ایویں کیری دیوچ نی ہتھ مرِیندے
ایندے اندر انگارا تھی وی سگدے

او ساڈے دل دا دشمن کیوں نہ ہووے
ساکوں زندگی توں پیارا تھی وی سگدے

جیکوں بے قیمتا سمجھا ہئی سانول
کہیں دی اکھ دا تارا تھی وی سگدے

تیڈیاں زُلفاں اے کالیاں کھُل پیاں تاں
چِٹے ڈینھ اِچ اندھارا تھی وی سگدے

اینکوں جو نال اج کل نیں ٹُریندا
تیڈا ارشدؔ آوارا تھی وی سگدے

☆......☆......☆
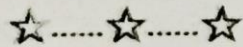
زہر وی پیندے رَہ گئے ہیسے
وت وی جیندے رَہ گئے ہیسے

رُسدے ہاسے ، نبھدی نہ ہئی
آپ منیندے رہ گئے ہیسے

یار نی ساکوں نال نُرایا
نال گھلیندے رہ گئے ہیسے

اندروں ہاسے لیراں لیراں
آپ کوں سیندے رَہ گئے ہیسے

(امان اللہ ارشد) (دھمال)

اے وی ڈھیر اے بے پرواہ دے
یار ، سڈ یندے رہ گئے ہیسے

نال ساڈے او ہا یا نہ ہا
نال گِنیندے رہ گئے ہیسے

جسم توں گھن کے روح تئیں ارشدؔ
زخمی تھیندے رہ گئے ہیسے

☆......☆......☆

یقین رکھنا ہا بھانویں گمان رکھنا ہا
ہکو تاں دل ہا او تیڈی امان رکھنا ہا

اساڈے پیریں کوں پہلے زمین تاں ڈیندا
اساڈے سر تے جے تئیں آسمان رکھنا ہا

بغاوتیں دا اے بوٹا متاں پھُٹر پووے
اُوں ساڈے ذہن دی بھوئیں کوں ویران رکھنا ہا

جتھاں چا رکھی ہے رِکھیا تیں بد گُمانیں دی
اساں اِتھائیں تاں وفا دا قرآن رکھنا ہا

(امان اللہ ارشد) (دھمال)

میڈی نظر جو ہئی قاتل دے روندے پالیں تے
میں جانڑ بُجھ کے ادھورا بیان رکھنڑا ہا

توں بے وسی دے اشاریں کوں تاں سمجھ سگدا
اساڈے پیار کوں جے بے زبان رکھنڑا ہا

پتہ نی کیڑھی ہوا نال چا کے ٹُر پووے
اساں تاں بدھ کے ہمیشہ سامان رکھنڑا ہا

اگوں حشر دا ہا ڈر تے پچھوں نہ ہوونڑ دا
تے زندگی کوں ایندے درمیان رکھنڑا ہا

اے دل اساڈا تاں ارشدؔ مکان ہا اوندا
ایندا خیال تاں مالک مکان رکھنڑا ہا

دھمال)

(امان اللّٰہ ارشد

(ظفر خان چانڈیو دی نذر)

بہوں لمبا سفر ہے ، جان میڈی
حیاتی مختصر ہے ، جان میڈی

ڈساواں ، نہ ڈساواں ، کیا ڈساواں
تیکوں ساری خبر ہے ، جان میڈی

وداں کلھا حیاتی دے سفر وچ
کتھاں کوئی ہمسفر ہے ، جان میڈی

ہے میڈی بے گُنہی کلھی دی کلھی
تیڈے واروں شہر ہے ، جان میڈی

میکوں اتنی سعادت وی ہوں ہے
تیڈے در نال در ہے ، جان میڈی

ایں دل دے در کھلیے ہن تیڈے سانگے
اے تیڈا اپنا گھر ہے ، جان میڈی

تیڈی مٹھڑی محبت دے پساویں
میڈا سب نال شر ہے ، جان میڈی

توں ارشدؔ آ وی ڳئیں پر مونجھ نی ڳئی
میڈے اندر کئی ڈر ہے ، جان میڈی

☆......☆......☆

تیکوں وقت وِسردا رہ ویندے
سجھ روز اُبھردا رہ ویندے

بِن تیڈے جیوݨ کیا جیوݨ
بس وقت گزردا رہ ویندے

بھاویں میڈا نئیں اونکوں ڈیکھ کرئیں
دل ہُݨ وی ٹھردا رہ ویندے

اکھ سُکدی نی ، روح رجدا نی
بھاویں روز ٹکردا رہ ویندے

اونکوں جیت دیاں خوشیاں ڈیوݨ لیوں
کوئی جاݨ کے ہردا رہ ویندے

دھمال)　　　　　　　　(امان اللہ ارشد

کیں شام دے موڑ تے نِکھڑ ونجوں
دل اکثر ڈردا رہ ویندے

خوش بخت ہوں ساڈے ویڑھے وچ
ہک چندر اُتردا رہ ویندے

میں روز یقین کریندا ہاں
او روز مُکردا رہ ویندے

اوندی یاد پیا کجھ نی اَہدی
بس کجل وِگھردا رہ ویندے

اوندا چہرہ میڈیاں اکھیاں وچ
پھُل وانگے تردا رہ ویندے

او ویندا ارشدؔ ول امدے
کوئی مردا ، مردا رہ ویندے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

ݙیکھ اُجڑ یئے ہوئے میڈے حال سیانڑے تھی ڳِن
یار ٹُردے نی میڈے نال سیانڑے تھی ڳِن

چانہ ہُݨ کچے گھڑے، ٻُڈ ڳیوں تاں کلھی مرسیں
سوہݨی کوں آکھ ݙیو مہیوال سیانڑے تھی ڳِن

عشق کرݨا ہے تاں ہُݨ گھاٹا منافع ݙیہدن
اے دیوانے وی بہرحال سیانڑے تھی ڳِن

اپݨے دھݨوال دی ونجھلی دی اے کئو تے ٹُر دِن
ساݙے وسبے دے تاں ہُݨ مال سیانڑے تھی ڳِن

(امان اللہ ارشد   دھمال)

بُجھ سِکھاڈیندی ہے جیوݨ دے سلیقے سب کوں
بھوگ تے روز دے ڳڑدھال سیاݨے تھی ڳِن

بے کوں لُٹݨ نی ڈیندے آپ لُٹیندن اینکوں
ہُݨ میڈی وستی دے رکھوال سیاݨے تھی ڳِن

میڈے چہرے تے لکھیے لفظیں کوں پڑھدن ارشدؔ
روٹی منگدے نی میڈے بال سیاݨے تھی ڳِن

تیڈیں یادیں دا ولا میلہ لگے
اج تیڈا ارشدؔ ولا کلھا لگے

دل دی دھڑکن تیڈے قدمیں وانگ ہئی
تیڈے آوݨ دا میکوں دوکھا لگے

نال تیڈے سال گزرین سُدھ نی پئی
ڈینھ گزارݨ اج بہوں اوکھا لگے

رِکتھ گیاں شہتوت جھاں گالھیں تیڈیاں
اج تیڈا لہجہ بہوں کوڑا لگے

(امان اللہ ارشد
دھمال)

بھاویں ہا دشمن تے بھاویں غیر ہا
تیڈے پاسوں اَئے جیڑھا اپنڑا لگّے

کیں گنے فُرصت ہے اے جتنی اِتھاں
توں جیڑھا کھِل کے ملیں چنگا لگّے

سجھ اگوں دیوار بنڑ کے کھڑ ونجاں
تیکوں تتڑی وا دا نہ جھولا لگّے

گل دے وچ بستہ تے وچ ماء پیو دے خواب
بال جیندا ہا میکوں پیارا لگّے

او جو ارشدؔ آیا ہے اج گھر میڈے
میکوں اپنڑا گھر وی اج سوہنڑا لگّے

☆......☆......☆

(نور تھہیم سئیں دے نانویں)

ہنجھ دے موتی ویندے وارے ہِدھ چھوڑ ئین
کہیں میڈے دامن وچ تارے ہِدھ چھوڑ ئین

ڈیکھݨ وچ تاں کچی تند ہے ریشم دی
پر ایں وچ کہیں قول سپارے ہِدھ چھوڑ ئین

میڈا مولا اونکوں سُکھ دیاں ہندراں ڈے
جیں ساڈی اکھ نال جگارے ہِدھ چھوڑ ئین

(امان اللہ ارشد

دھمال)

راہ وچ تھیوی رات تاں اے ڳنڈھ کھولیں چا
میں پلو وچ چندر ستارے ٻدھ چھوڑئین

دل تاں آہدے ونڄ پر ونڄ تاں نی سڳدے
پیریں وچ کہیں پتھر بارے ٻدھ چھوڑئین

تیڈے دَر توں اُڈ کے ارشدؔ کتھ ویسوں
تیں ساڈے پَر یار اُوارے ٻدھ چھوڑئین

☆......☆......☆

نوِیں چل کے او چال ، آوے تاں آوے
پیا رستہ بدال ، آوے تاں آوے

میکوں اوندا خیال ہُݨ آوٹاں نی
اونکوں میڈا خیال ، آوے تاں آوے

کوئی رانجھݨ وانگے ونجھلی وجاوے
ولا بیلے تے مال ، آوے تاں آوے

میں دل شیشے کوں سامھیں چائی کھڑا ہاں
او پتھر دی مثال ، آوے تاں آوے

میکوں ویندئیں جیڑھا غم ڈے کے گیا ہا
لہݨ اوندی سنبھال ، آوے تاں آوے

اوندی ضِد کوں زوال آوے نہ شالا
محبت کوں زوال ، آوے تاں آوے

مچا کے مچ اساں پڑ وچ کھڑے ہیں
کوئی پاوݨ دھمال ، آوے تاں آوے

ساڈے لوکیں دیاں ہندراں نی اُکھڑ دیاں
بھلے ہُݨ کوئی بلالؓ ، آوے تاں آوے

میڈے باجھوں کیویں وسدا پے ارشدؔ
میڈے ڈیکھݨ او حال ، آوے تاں آوے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد
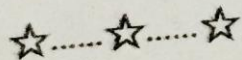
کتھاں اج کل محبت تھِیندی پئی اے
چُدھاروں بس تجارت تھِیندی پئی اے

ایویں نِکلتی ہے ہنجھ اکھ دے شہر توں
جیویں مکّے توں ہجرت تھِیندی پئی اے

تھیا ہاں در بدر جے میں تاں خیر اے
چلو تیڈی تاں شہرت تھِیندی پئی اے

اوندی خوشبو اوندے توں پُچھ کے ڈِس ہاں
کڈاں ساکوں زیارت تھِیندی پئی اے

تھیا کہیں وات ہے مزدور زندگی
محبت وچ وی محنت تھِیندی پئی اے

(امان اللہ ارشد) (دھمال)

میڈے زخمیں دے پھُل کُملیندے پئے ہِن
ولا تیڈی ضرورت تھِیندی پئی اے

ہوا بوچھݨ دا لحظہ پاند پکڑیں
فقیریں دی عبادت تھِیندی پئی اے

میں اج کھلدے ڈِٹھم بالیں دے چہرے
میکوں محسوس جنت تھِیندی پئی اے

بیجݨ پتھر نہیں انسان ہاں میں
میڈے اندروں بغاوت تھِیندی پئی اے

اکھیسوں اونکوں ارشدؔ سچ اکھیسوں
جیویں بولݨ دی ہمّت تھِیندی پئی اے

دھمال)

(امان اللہ ارشد

ساڈے گھر وچ اندھارے ہن ، کیویں تھیسے
تیکوں تاں لوڑ تارے ہن ، کیویں تھیسے

توں کھِلدا پھُل چنبیلی دا بہاریں وچ
ساڈے نیناں ڈُکھارے ہن ، کیویں تھیسے

لبیں توں گھن کے اکھ توڑی ایں چہرے تے
سبھے موسم اُدھارے ہن ، کیویں تھیسے

تیڈے ہتھ دئیں لکیریں دے اندر میڈے
مقدر دے ستارے ہن ، کیویں تھیسے

(امان اللہ ارشد   دھمال)

گزردا پل نہیں ساڈا تیڈے باجھوں
تیڈے باجھوں گُزارے ہن ، کیویں تھیسے

میکوں جیڑھے اٹکدِن اکھ دے ککھ وانگے
تیکوں او لوک پیارے ہن ، کیویں تھیسے

سلامت آ گیوں موجیں دے مُنہ کولوں
پُڑیندے ہُݨ کنارے ہن ، کیویں تھیسے

اکیلی ، ہنجھ سہیلی ، اکھ حویلی وچ
تے چودھاروں جگارے ہن ، کیویں تھیسے

سُݨݨ دا وقت نی مِلدا تیکوں ارشدؔ
میڈے ڈُکھ ڈھیر سارے ہن ، کیویں تھیسے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

وس توں کائناں او دُور تھیا ہوسے
میں کنوں کوئی قصور تھیا ہوسے

کیجھے رشتے کوں کیویں تروڑیا ہس
ڈُکھ تاں ہونکوں ضرور تھیا ہوسے

شیشہ کائناں ہا دھڑکدا دل ہا
کیجھی ٹھوکر تے چُور تھیا ہوسے

سوچ پردیس وچ ، اے خوش پیٹھاں
تھل دئیں پیریں تے پُور تھیا ہوسے

روز تاں دِل اُداس نی تھیندے
کجھ نہ کجھ تاں ضرور تھیا ہوسے

کہیں دے نیناں نظر دیوچ ہوسن
ایویں سُرمہ نہ طُور تھیا ہوسے

اندروں اندروں جو بے قراری ہے
اندری اندر فتور تھیا ہوسے

کیڑھا ویلا ہوسی جو ہک پتھر
میڈے نیناں دا نُور تھیا ہوسے

توڑے ارشدؔ قصور کوئی نی تھیا
میں منینداں حضور ، تھیا ہوسے

☆......☆......☆

اکھیاں کوں کیا خواب ڈِکھائی ڳئیں ، رانجھݨ وے
ہِندراں نال ولھیٹ کے چئی ڳئیں ، رانجھݨ وے

ہن جٹیاں چودھار کراواں چُپ کینکوں
مِہنڑیاں دے وِچکار کھڑئی ڳئیں ، رانجھݨ وے

ہن تیڈے ݙکھ مردیاں ہن ، نہ چردیاں ہن
منجھیاں کوں اے کیا سِکھلائی ڳئیں ، رانجھݨ وے

بھانڑیاں دے در اچ تیئں کہیں وی نی کھولیئے
جیویں توں در مار کھڑائی ڳئیں ، رانجھݨ وے

دل دی دھڑکن رانجھݨ رانجھݨ آکھدی اے
گالھی کوں اے کیا پکوئی ڳئیں ، رانجھݨ وے

شالا راجہ ماݨے راج ہزارے دا
میکوں کیندے ذمے لئی ڳئیں ، رانجھݨ وے

ہیر دی ارشدؔ لاش ودی اِتھ پھِردی ہے
روح تاں اپݨے نال رَلئی ڳئیں ، رانجھݨ وے

☆......☆......☆

وسیئے تاں پھُل چُدھاروں ہَن ،بڑیا جائیداد کوئی کوئی ہے
سِتم تاں بے بہا تھئے ہِن اساکوں یاد کوئی کوئی ہے

محبت دے سبھے گھاٹے ساڈے حصے دیوچ آ ڳِن
کریندا پیار ہر کوئی ہے تھِیا برباد کوئی کوئی ہے

لگی ہر جاہ تے ڳاری ہے، اونویں ہر کوئی شکاری ہے
پھسݨ کوں دل جتھاں آہدے اتجھا صیاد کوئی کوئی ہے

مِلنڑ توں پہلے نِکھڑنڑ دے سَبب تاں ڈھیر سارے ہِن
پُچھم تیڈے ذمے ہِن کوئی ، تھئے ارشاد کوئی کوئی ہے

محبت اے جیہاں دریا جیندے وسدے کنارے تے
تھئِن آباد گھر کتنا مگر آباد کوئی کوئی ہے

ڈسو ڳالھی محبت کوں منگے نہ کھیر دیاں نہراں
اتھاں پرویز ہے ہر کوئی اِتھاں فرہاد کوئی کوئی ہے

محبت دے مریضیں کوں خدا ڈیوے شفا ارشدؔ
اے ایجھا مرض ہے جیندے کنوں آزاد کوئی کوئی ہے

☆......☆......☆

سُنڈا توں ڳال کائنوہی
ڈِیندا وی حال کائنوہی

ڳالھیں نہ سمجھیں پیار دیاں
ایجھا وی ٻال کائنوہی

اتنی اُبھال خیر ہے
مُونڈھے تے شال کائنوہی

ویندیں تاں ولدا ول ولا
کیوں سال سال کائنوہی

پیریں اوندے دی دھوڑ ہئیں
ہتھ دا رُمال کائنوہی

اپنا تاں خیال کر تے ٹُر
ساڈا تاں خیال کائنوہی

جیندا جواب نہ ہووے
ایجھا سوال کائنوہی

کلھا جیڑھا نہ ٹُردا ہا
اج کیوں او نال کائنوہی

ارشد مِلیا تاں ہئیں اونکوں
دل کوں سنبھال کائنوہی

☆......☆......☆

اونڈے چمکیئے جو پیرے ہِن گلی وچ
ساڈئیں دیدیں دے دیرے ہِن گلی وچ

اونکوں آکھو جو زُلفاں کج کے آوے
ودے پھِر دے سپیرے ہِن گلی وچ

اونڈی آمد ہے او آوے نہ آوے
ساڈے پھیرے تے پھیرے ہِن گلی وچ

اوندے پیریں دے پیرئیں دی کرامت
جیویں کہیں پھُل کھنڈیرے ہِن پگلی وچ

کھِنڈی خوشبو کنوں تاں ایویں لگدے
جیویں او آئے اگیرے ہِن پگلی وچ

ساڈے اندر دی کہیں کوں کیا خبر ہے
چھڑے شملے اُچیرے ہِن پگلی وچ

او دیگر کوں پَہر آیا ہے ارشدؔ
تھیندے ہُٹ پئے سویرے ہِن پگلی وچ

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

مہر نذر متوجہ دی محبت دے ناں

توں جو ہیں بھاویں اندھاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں
ایویں لگدا ہے ستاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

جیلے رُکدوں کوئی طوفان ہلا نی سگدا
جیلے ٹُردوں تاں اشاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

زندگی ڈھیر کرم ، ڈھیر کرم ہن بس کر
ڈُکھ سہی ، لال انگاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

تیڈی وستی دا تصور جو پکا تے ٹُر پیوں
ایویں لگدے جو زواریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

(دھمال) (امان اللہ ارشد

اے حیاتی دا سفر ساڈے تاں وس دا نہ ہا
تیڈئیں یادیں دے سہاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

ککھ ہیں راہیں دے ہے جیوݨ ساڈا کیا دا جیوݨ
بس ہوائیں دے ہُلاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

وقت ہک کھیڈ ہے پہلے کوئی بعد اِچ ٹُردے
آپݨیں آپݨیں واریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

اے خبر کائنی جو ڈھا آئی تاں اے پہلے ڈھہسن
مطمئن ہیں جو کناریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

پیر چُمدی پئی ارشدؔ ساڈے ساول تھل دی
کِتھے رنگین نظاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

دل دی دنیا مُکیسے ، ول ویسے
مونجھ کوئی ہال نی وِندل ویسے

ظلم ، فرعون اَپٹی تٹ مارے
سچ وی موسیٰ ہے انت پل ویسے

میڈے پیریں تے پیر ہَن جیندے
کیا خبر ہئی او راہ بدل ویسے

میڈے ہونٹیں تے بھاہ بلی ہوئی اے
یار بوچھٹ سنبھال جل ویسے

دیر اتنی تاں کر نہ آوݨ وچ
اتنی دیر اِچ تاں ساہ نِکل ویسے

دل دی تاکی کوں کھول ݙکھیں کر
پیٹھیں پیٹھیں تاں رات ڈھل ویسے

میں سوچیندااں اوں بے وفا توݨی
میڈی ارشدؔ کڈاہیں غزل ویسے

☆......☆......☆

کتنا سوہݨا ہے شہر کیوں ڈیکھاں
تیڈے نیناں توں بَہر کیوں ڈیکھاں

تیڈے ہتھیں دی بس عنایت ہے
او ہے امرت یا زہر کیوں ڈیکھاں

ہُݨ اُوندا سِر ہے میڈی جھولی وچ
ہُݨ کلہپے دے قہر کیوں ڈیکھاں

رات او پچھلے پہر ویسے پیا
رات دا پچھلا پہر کیوں ڈیکھاں

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

میں سوالی ہاں پر اے سوچے می
در تیڈا ڈھیر اے، دَہر کیوں ڈیکھاں

قُرب تیڈا قطار ہرٹیں دی
ہُݨ نکھیڑے دے نَہر کیوں ڈیکھاں

توں تاں ارشدؔ ملوک جھاں پھُل ہیں
تیڈے سِر تے ڈوپہر کیوں ڈیکھاں

جڈاں کوئی بد دُعا نِکلسے
تیڈی ایں دھرتی توں بھا نِکلسے

لبیں دی قید اِچ ربیل دا پھُل
توں مُسکریسیں ولا نِکلسے

بہار دا جیلے راز کُھلیا
خبر ہے تیڈی ادا نِکلسے

اساڈے مندر مزاج دل کوں
جڈاں پھرولیو خُدا نِکلسے

ونجا نہ ویلے کوں فیصلے وچ
یقین اے میڈی خطا نِکلسے

توں سچ دی مَیّت تے ویݨ نہ کر
اِتھوں جنازہ پیا نِکلسے

اساں پیاسیں دے جسم صحرا
اساڈیں زخمیں توں بھا نِکلسے

اے شہر کہیں بد دُعا توں ماریے
جِتھوں پٹیسوں سُوا نِکلسے

جیندی وفا تے ہا ماݨ ارشدؔ
خبر نہ ہئی بے وفا نِکلسے

☆......☆......☆

ِکتھ بہشتیں دی سیر چھندے ہیں
تیڈی وستی دی خیر چھندے ہیں

پیار تیڈا نصیب وچ آ گے
ہݨ زمانے دا ویر چھندے ہیں

نال تیڈے جیڑھی گھڑی گزرے
کوئی ہووے نہ غیر چھندے ہیں

چندر تاریں کوں روز مِلدے ہین
کینکوں تیڈے بغیر چھندے ہین؟

توڑے مطلب بغیر کجھ کائنی
تیکوں مطلب بغیر چھندے ہین

کجھ ہے ارشدؔ او یار ہے ساڈا
اساں اونکوں تاں خیر چھندے ہین

☆......☆......☆

(ملک اللہ ڈِتہ باجوہ دی بارگاہ وچ)

ولیکے راہ دے ڈیسن توڑے وَتے ودے رہسوں
اے تھوڑا نی جتھاں رہسوں تیڈے رَتے ودے رہسوں

اساں سفری مہاریں کوں تیڈے ناں نال ہِگنڈھ چھوڑیئے
جیکر توں نال نہ ٹُرسیں اساں کلّھے ودے رہسوں

ہجر دے حشر بخشی ہے ساکوں ہِک رات دی مُہلت
دُعا کر جو اے اَج دی رات نہ ڈھلّے ودے رہسوں

(امان اللہ ارشد

دھمال)

وفا تیڈی تے کوئی شک نی نصیباں توں ڈریئے ہوئے ہیں
ساڈی قسمت نویں کوئی چال نہ چلّے وِدے رہسوں

اساں دامان دے پکھڑو توں ہئیں اسمان دی بدلی
غنیمت ہے تیڈی چھاں دے چلو تلّے وِدے رہسوں

ساڈی کنڈ تے تیڈا ہتھ ہے تاں سینہ تان تے ٹُرسوں
ولا تاں خوف کوئی کائنی جتھاں بھلّے وِدے رہسوں

توڑے توں حال نہ پُچھسیں توڑے توں گال نہ سُنسیں
ڈِتی ارشدؔ ولا وی دل کوں تسلّے وِدے رہسوں

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

دل ہن ولانگے تیڈے شہر دے
رستے اڑانگے تیڈے شہر دے

ہک ہک قدم تے کئی تیر پتھر
درشن مہانگے تیڈے شہر دے

آوݨ تیڈا تاں قسمت دیاں ڳالھیں
اَمدے نی کانگے تیڈے شہر دے

ہن کھیر راتیں تیڈے شہر دیاں
اَئے چندر سانگے تیڈے شہر دے

دھمال) (امان اللہ ارشد

ڈینھ دی بشارت ڈیندے کھڑے ہِن
جیوِن پے بانگے تیڈے شہر دے

پھُلیں دا نہ پُچھ ، پتھر وی جانی
ہِن مُل مہانگے تیڈے شہر دے

لیندے وَدے ہوں چودھار پھیرے
دیوانیں وانگے تیڈے شہر دے

اکھیاں دی ارشدؔ تھیوے زواری
رب جوڑے سانگے تیڈے شہر دے

میڈے اندر ہے ڈر ، کیویں کریسے
میڈے دل وچ او گھر کیویں کریسے

میڈے چوّدے ہوئے ہتھ روک سگدے
دُعا کوں بے اثر کیویں کریسے

اَمر کرڻا میکوں پوسس ضروری
نتاں خود کوں اَمر کیویں کریسے

او چھندے ہُݨ کُھلے ہا در قفس دا
کُھلیے جیکر نہ پَر ، کیویں کریسے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

کلھے ہر تے گزارا تھی تاں سگدے
منینداں میں مگر ، کیویں کریسے

میڈے او پیار توں کیویں مُکرسے
کہانی مختصر ، کیویں کریسے

میں ہر پھُل دی مَہک دے نال ٹُرداں
میکوں بیا در بدر کیویں کریسے

میڈے او نال ارشدؔ ٹُرتاں پوسے
شہر دے نال شر کیویں کریسے

☆......☆......☆

سُدھ کائنی جو کیجھے راہ تے بندا ٹُردا پے
اُتنی پندھ پُچھوہاں تھِیندے جتنا ٹُردا پے

ٹُردیں ٹُردیں مستی وچ ہک ایجھا موڑ آندے
ایویں لگدے میں کھڑ گیاں ہُݨ رستا ٹُردا پے

مݨ تے وسدی جھوک اساڈی ، مولا خیر کرے
ہولے ہولے ساڈے گھر ڈو دریا ٹُردا پے

پیریں دیوچ پل پازیباں مݨ مݨ بار لگن
نہ ٹُر سکسوں جیڑھی ٹور اِچ ویلھا ٹُردا پے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

ڈیکھݨ وچ تاں ٹُردے پے ہن سنگ سینگیاں دے ٹول
اصل دیوچ اتھ ہر کوئی کلھا کلھا ٹُردا پے

وِنجݨ والا لگدے قیمتی چیز ونجائی ویندے
ڈیکھ ہاں کیویں ، ٹُردا کھڑدا ، کھڑدا ٹُردا پے

پل نکھڑݨ دا، موت دا منظر، دِل ڈو ڈیکھ تاں سہی
ویندے ، ولدے ، ولدے ، ویندے اوکھا ٹُردا پے

رانجھا، سسی، مجنوں پیار اِچ سوہݨے پندھ کیتن
تیڈے ناں وی اَہدن ارشدؔ چنگا ٹُردا پے

☆......☆......☆

خوامخواہ تاں مِٹھل نِسے اَہدے
توں نہ نظریں غزل نِسے اَہدے

عشق دے وچ انا وی رکھدے ہیں
نہ منجھے تاں ول نِسے اَہدے

تیڈا مِلنا تاں خود وی مسئلہ ہے
اینکوں مسئلیں دا حل نِسے اَہدے

اپنے پیریں دی خاک کر ساکوں
ہوووں اکھ دا کجل نِسے اَہدے

یاد تیڈی بغیر جو گزرے
اونکوں زندگی دا پل نِسے اَہدے

زُلف ول ول ڈِنگیا ہے چُپ ہیسے
یار ! نانگڻ کوں جھل نِسے اَہدے

اج جو کھل پئے تاں مِل کے کھل پئے ہیں
کیویں گزری ہے کل نِسے اَہدے

ہجر بخشی تاں یار بسم اللہ
فیصلے کوں بدل نِسے اَہدے

حوصلے تاں بحال ہن ارشدؔ
پیر تھی گئین شل نِسے اَہدے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

راہ تاں کوئی وی اَسان کائناں ہا
توں نکھڑسیں گُمان کائناں ہا

اوندا سایہ ہٹیے لگے ایویں
سِر تے اج آسمان کائناں ہا

چھُٹ گیے قاتل جو اوندے دامن تے
کوئی لہو دا نشان کائناں ہا

اج وی غربت دی لاج رہ گئی ہے
اج وی گھر وچ مہمان کائناں ہا

باجھ تیڈے سفر حیاتی دا
اتنا سَوکھا وی ''جانؔ'' کائناں ہا

جتھ او آوے ہا پیر پاوے ہا
میں ڈے ایجھا مکان کائناں ہا

دشمنیں نال یار رَل ویسن
میکوں ایڈے دھیان کائناں ہا

اج تاں ارشدؔ او بول پے جیڑھا
رکھدا منہ وچ زبان کائناں ہا

☆......☆......☆

میڈی دھڑکن جو دھک دا مچایا شور اندر ہے
ہَر پیرا نہیں نِکتا نظردے چور اندر ہے

ساڈے من وچ مچی مستی اساں مستی دے اندر ہوں
اساڈا کیچ تے مکران، جھنگ بھمبھور اندر ہے

ہے جوبن اکھ دے دریا تے مگر پپلیاں پیاسیاں ہن
نظردے ہنجھ دے طوفانیں دا سارا زور اندر ہے

اے دل اَہدے جھکاواں سِر تیڈے در تے ادب کرتے
جیڑھا سِر نی جھکُن ڈیندا کوئی سِر زور اندر ہے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

ساڈے باہروں توں ویرانیاں نہ وسدیاں ڈیکھ مونجھا تھی
اتھاں مستی دا موسم ہے تے نچدا مور اندر ہے

رُکے تاں چندر رُک ویندے ٹُرے تاں نال ٹُر پوندے
ایہو جھاں تاں کوئی جادو مِٹھل دی ٹور اندر ہے

اساں تاں چُپ کھڑوں ارشدؔ ساڈے ہتھ پیر نچدے پِن
اساں تاں صِرف پُتلیاں ہوں تماشہ ڈور اندر ہے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

وینجݨ دی چھوڑ ضد ، جلدی نہ کر ، بارش دا موسم ہے
اَیجھی رُت وچ کرِیندا نی سفر ، بارش دا موسم ہے

اوڈوں برسات دی سَر دی تے ایڈوں پوہ دا پالا
میڈی آ شال وچ لُک ہہہ ہہر ، بارش دا موسم ہے

میڈے سینے تے سر رکھ کے میڈے ساہواں دی سیکڑ گھِن
تیڈے رُخسار گئے ہِن یار ٹھر ، بارش دا موسم ہے

بہر نِکلیں ، ڈسیں میکوں میں ، ہتھ چھتری بٹائی جُلساں
وینجن نہ رنگ چہرے دے وِگھر، بارش دا موسم ہے

سنبھل کے ٹُرجے ویندا ہئیں تاں کہیں دا ہتھ پکڑ کے ونج
کلھا گپ چِل کنوں نہ پیا گزر، بارش دا موسم ہے

سہارا گھن کے کندھیاں دا کڈاہیں ٹر گھنیندا ہا
تے ہُݨ کندھیاں کنوں لگدا ہے ڈر، بارش دا موسم ہے

نویں موسم دا آ دُر کر ایندا کجھ مُہت رکھ توں وی
میڈے اندر دی بھاہ لحظہ تاں ٹھر، بارش دا موسم ہے

کھمی کھمݨ جیلے ڈر تے میکوں ہاں نال آ لاتی
تھئے احساس جو کیوں مختصر، بارش دا موسم ہے

جیڑھے بارش دے موسم وچ اساڈے نال پُسدے ہَن
انہاں کوں کون ونج ڈیوے خبر، بارش دا موسم ہے

نہ میں دفتر گیا ہاں اج تے نہ بازار او ارشدؔ
ڈوہیں کم ٹھپ کرائیں بیٹھے ہیں گھر، بارش دا موسم ہے

دھمال)

(امان اللہ ارشد

ہُݨ اکھیندیں جو کال نی رہ گئے
جلیے پلیے تے مال نی رہ گئے

سِک سکاتی ہے چپ چپاتی ہے
لب تے ہُݨ کوئی سوال نی رہ گئے

جسم رِکتھ ہَن تے دل رِکتھاں رہ گِن
نال رہ کے وی نال نی رہ گئے

ہُݨ تاں خوشیاں دے کال پئے گئے ہن
سِر تے مہندی دے تھال نی رہ گئے

ہُݨ تاں ہتھ وچ ہے سِیپ چھالیں دا
سِیپ والے رُمال نی رہ گئے

اپݨے گھر دے خیال وچ رُجھ گیوں
تیڈے دَر دے خیال نی رہ گئے

اساں جیکر جوان تھی گئے ہوں
غم اساڈے وی بال نی رہ گئے

ہُݨ تاں چودھار زہر ذائقے ہن
لفظ ماکھی مثال نی رہ گئے

ہُݨ تاں ارشدؔ سِتم سہیندے نی
ہُݨ اساڈے او حال نی رہ گئے

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

نہ خواب ، ہنجھ نہ سنگ سہیلی کھڑی رَہی
کلھی اُداس اکھ دی حویلی کھڑی رَہی

گھر وِچ جے کوئی خوشی اَئی ایویں اَئی تے ہ گئی پئی
جیکر کھڑی تاں مونجھ مریلی کھڑی رہی

دھڑکن ایں دل دی وَل نہ پچھوں کہیں دے ٹُرسگی
نک وچ جو تیڈے ناں دی نکیلی کھڑی رہی

تھک تھک کے سینگیاں تاں سبھے گھر ڈو وَل ہ گیاں
او ڈیوے بال راہ تے اکیلی کھڑی رہی

(امان اللہ ارشد

محفل اوندی کوں ڈیکھ ، ایویں ہنجھ کھڑ گئی
جیویں شہر توں ڈر کے روہیلی کھڑی رہی

تیڈی مُسک توں سوجھلا خیرات گِھن گِھنے
ہے چاندنی وی اڈ کے ہتھیلی کھڑی رہی

ہووِن متاں اوں زُلف دیاں مہکاں نصیب وچ
خوشبو کوں چا کے رات چنبیلی کھڑی رہی

ارشد ولا نہ دِل دے وچ مہمان کوئی وَلیا
سینے دی اے سَراں سدا ویلی کھڑی رہی

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

میکوں تیں توں گِلہ تاں کجھ کائنی
آویں تاں آ ، نہ آ تاں کجھ کائنی

اَہدا ہاویں نِکھڑ کے مر ویسوں
انج تھی گیوں تھیا تاں کجھ کائنی

پیار او جُرم ہے جیندے کیتے
زندگی دی سزا تاں کجھ کائنی

تیڈیاں خوشیاں تے بھاویں غم میڈے
جان ! رہنا سدا تاں کجھ کائنی

تیکوں ہارݨ تھوں نہی چھندا
میں ڈو تیڈے سِوا تاں کُجھ کائنی

ساڈی سنگت بھُلا کے سوکھا ہئیں
یار! تیں ڈے ریہا تاں کجھ کائنی

زُلف تیڈی مثال کیا ڈیواں
رات، بادل، گھٹا تاں کجھ کائنی

دنیا سوہݨی ہے، پر تیڈے نیناں
اے نہ ہووِن ولا تاں کجھ کائنی

غم میکوں ڈے کے کھِل کرائیں آکھیس
کجھ نہ کجھ اَئے ، گیا تاں کجھ کائنی

بعد تیڈے ایں شہر وچ ارشدؔ
دِل نی لگدا پیا تاں کجھ کائنی

☆......☆......☆

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

ہنجھ پلکیں توں پار ٹُر پئی اے
کِنتے کلھی کنوار ٹُر پئی اے

ڈیکھ ڈو ٹکڑے چندر تھیندا پئی
ڈیکھ کجلے دی دھار ٹُر پئی اے

اوندے پیریں تے سجھ دی اکھ پئی اے
چھاں کوں چا کے دیوار ٹُر پئی اے

میڈا رانجھݨ ہے بس میڈا رانجھݨ
گال اُروار پار ٹُر پئی اے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

اوندیں پَلکیں دے پَر نظر آئے نِس
کونج سٹ کے قطار ٹُر پئی اے

اوندا بوچھݨ اگوں اگوں ٹُر پے
پچھوں پچھوں بہار ٹُر پئی اے

اوندے پیریں ڈو چاندݨی چن دی
کیویں دیوانہ وار ٹُر پئی اے

متاں ڈیکھے او جیڑھا نی ڈیہدا
کر کے ڳالھی سینگار ٹُر پئی اے

دل دے ہتھیں مہار ہئی ارشدؔ
ٹُر پیوں جیں مہار ٹُر پئی اے

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

ڈھیر بھریئے ہِن غم جھولی وچ
توں نہ ساڈی سَم جھولی وِچ

تیڈی جھولی ہیریں ہانی
پتھریں دا کیا کم جھولی وچ

سُدھ نی دامن کیویں سڑ گیے
پھُل میں پاتے ہَم جھولی وِچ

(امان اللہ ارشد

دھمال)

کہیں دے نین اُداس ٹِکائے ہم
مُکدا نی زَم زَم جھولی وچ

کہیں دے لب تے ہاسے رُسر یئے
ڈھہہ پئے پھُل یکدم جھولی وِچ

اکھ توں ہنجھ آئی دامن توٹی
تھی گئے خواب ختم جھولی وچ

بادل ساونواں ہتھ آئے سِر تے
وس پئے مینہ چھم چھم جھولی وچ

خوشیاں توں ہے خالی ارشدؔ
کر گئیں اینجھا دم جھولی وچ

(دھمال)

(امان اللہ ارشد

پھُلیں وچ وَلھیٹے ہوئے خار کون ڈیہدا ہا
زخم زخم کتنے ہوں یار کون ڈیہدا ہا

لب تے پھُل نِسَر دے ہَن، پچھوں ڈھیر پردے ہَن
غور کر تے پردیں دے پار کون ڈیہدا ہا

تیں جو اللہ ہُو کیتے، میں وی یار دُھو کیتے
سامنے ہے تا گھا یا تار کون ڈیہدا ہا

 (امان اللہ ارشد

خوف کیا ہا خیریں توں، ڈر ہے ہا تاں غیریں توں
دوستیں دے کیتے ہوئے وار کون ڈیہدا ہا

جیندی کوئی ضرورت ہئی، اوہا خوبصورت ہئی
مطلبی زمانے وچ پیار کون ڈیہدا ہا

جیندی جھڑک پھُل ہووے، ہوندا پیار مُل پووے
ڈس ولا زمانے ڈو یار کون ڈیہدا ہا

ہار جیکوں آوے ہا، اکھیاں او بدھاوے ہا
کھیڈ اتنی پیاری ہئی ہار کون ڈیہدا ہا

☆......☆......☆

زندگی وی اوکھی ہے
خود کشی وی اوکھی ہے

وقت دے خُداویں دی
بندگی وی اوکھی ہے

دشمنیں دا آکھݨ ہے
دشمنی وی اوکھی ہے

جَیں گلی دا راہ لاتی
او گلی وی اوکھی ہے

زندگی نبھائی ویندوں
جے جتی وی اوکھی ہے

نہ جھگا ، غریبیں دی
اکھ لگی وی اوکھی ہے

دوستیں کوں نہ پرکھیں
دوستی وی اوکھی ہے

بے لحاظ لوکیں دی
نوکری وی اوکھی ہے

دن تیڈے اِتھاں ارشدؔ
ہک گھڑی وی اوکھی ہے

☆......☆......☆

Dhamal

By

Arshad

لب تے لفظیں دا کال ہے مرشد
اَندری اندر دھمال ہے مرشد

کتواں ڈِینھ ہے روزیت بیٹھے ہیں
ہنجھ دا پاݨی حلال ہے مرشد

لعل کوئی کائنی گودڑی دے وچ
گودڑی آپ لال ہے مرشد

تونڑیں چہرے تے وَدھر پئے گئے ہن
دل تاں ہالی وی بال ہے مرشد

کئی فقیریں سُنجاݨ پاتی ہے
تیڈا در وی کمال ہے مرشد

ہونٹ چُپ ہن تاں کیا تھیا ارشدؔ
جسم سارا سوال ہے مرشد

امان اللہ ارشدؔ

ارشد ادبی سنگت ظاہر پیر (پاکستان)